Է. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1,938 Կ. ՊՈԼԻՍ. 1903 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 4—17 19 ՉԻԼԳԱՅԻ. 1320 — 4 ՇԱՒՊԱԹ 1318 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

Բիւզանդիոն

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ — ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՄԵՆՕՐԵԱՅ — ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

«بوزانتيون»
اينجه‌يولى وسياسى غزته‌سى صاحبى وصورت مسؤولى
بوزانت كچيان
مقيمدر دارالفنون بابعالى جاده‌سى نمره ۲۵-۲۷

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ ԲԻԻԶԱՆԴ ՔԷՉԵԱՆ

PUZANTION
Journal Arménien Quotidien, Politique, Financier et Littéraire
Directeur - Propriétaire
PUZANT KÉTCHIAN
Bab-Ali Djaddéssi, № 23-25
CONSTANTINOPLE

ՀԱՅ. ԵԿԵՂԵՑԻ

ԱՒԵՏԻՍ ՂՈՒԿԱՍԵԱՆՑԻ ԿՏԱԿԸ

Աւելորդ չենք համարում ընթերցողներին ծանօթացնել նորոգ հանգուցեալ Ա. Ղուկասեանի կտակի գլխաւոր կէտերի հետ, որ մենք քաղել ենք բուն իսկ կտակից, որ վերաբերած է նօտարի ձեռքով 1901 թուի Դեկտ. 19ին. (*)

Հոգեւորականը իւր կտակի կտակարարներ նշանակել է 1. իւր ժառանգ Տ. Անան Ե. Ղուկասեանցին, 2. իւր եղբօր որդի Պ. Պօղոս Ե. Ղուկասեանցին և 3. իւր ախերորդի Պ. Մնացական Ե. Խաչատուրին, որոնց և խնդրում է հեռեւեալ կարգադրութիւններն անել.

1. Ս. Էջմիածնի Հայոց Նախ-թառ վանքին, Վաղարշապատում, տալ 30,000 ռուբլի ոսկի պայմանով, որ դրամագլխիս միայն տոկոսները գործածուին ուսանող Հայ Լուսաւորչական դպրանոցի դաւանութեան դաւակներ, որոնք ուսուցած կ'լինին էջմիածնի Հայոց հոգեւոր ճեմարանը, իսկ սորա գոյութիւն չունենալու դէպքում, Հայ Լուսաւորչականների որդիք որոնք կցանկանան նորից իրենց հոգեւոր կոչման կոչուիլ։— Տաճկատառում կամ Պարսկաստան, այնու որ այս թոչակաւորները հոգեւոր գոյութիւն ընդունելուց յետոյ ուղարկուին պաշտօնի Հայկական և ազգաւորական գիտութիւնների մէջ կատարելագործուելու համար։ Թոչակաւոր պիտի ընդունուին միմիայն Հայ Լուսաւորչական դպրանոցի ամենից ծերը, որոնք կ'նոստանան ծառայել Հայ. Եկեղեցուն և ժողովրդին։ Այս կարգադրութեան կատարումը յանձնում է ամենայն Հայոց Ս. Կաթողիկոսին Տնօրինութեան Ս. Էջմիածնի Ճեմարանի վարչութեան հետ, իսկ եթէ վերջինս գոյութիւն չունենայ, միայն Կաթողիկոսին։

2. Էջմիածնի Հայոց Նախ-թառ վանքին 30,000 ռուբլի ոսկի պայմանով, որ դրամագլուխը միայն անձեռնմխելի, իսկ տոկոսիքով դասատուներին Հայ Լուսաւորչականների որդիք, միմիայն զանազան գիտութիւնների մէջ կատարելագործուելու համար։ Այս կարգադրութեան կատարումը յանձնում է Հայոց Ս. Կաթողիկոսի անօրինութեան Ս. Էջմիածնի ճեմարանի վարչութեան հետ, եթէ վերջինս գոյութիւն կ'ունենայ։

3. Թիֆլիսի վանքի Մայր եկեղեցու բակում իւր կառուցած եկեղեցական թանգարանին տալ 10,000 ռուբլի, որպէս զի դրամագլուխը միայն անձեռնմխելի, իսկ տոկոսիքը գործ դրուի շարունակելու իւր հիմնած գրական մրցանակը ոչ կանոններով զոր մշակել է թանգարանի վարչութիւնը և հաստատել է Հայոց Կաթողիկոսը։ Մրցանակը պիտի տրուի իւրաքանչիւր տարի Ապրիլի 7ին իւր կառուցած շինութեան մէջ։ Թիֆլիսի վանքի մայր եկեղեցու բակում։ Եթէ այս թանգարանը որ և է պատճառով դադրեցնէ իւր գոյութիւնը, մրցանակը շարունակուում է Կարնոյ Կաթողիկոսի բարեհաճեցողութեան։

5. Դավրէժի Հայ ուսումնարաններին տալ 10,000 ռբ., որպէս զի դրամագլխի տոկոսիքով Թոչակաւորներ պահուին այն տեղ իւր անուան։

6. Հայոց Կաթողիկոսի արժանդրութեան յանձնել 5,000 ռբ.։

7. Ս. Երուսաղէմի Հայ Լուսաւորչական վանքին 5,000 ռբ.։

8. Վանքի Մայր եկեղեցու թանգարանին 6,000 ռ., որի տոկոսիքով իւրաքանչիւր տարի օժիտ տալ երեք Հայ Լուսաւորչական խեղճ օրիորդներին։

9. Նոյն թանգարանին 4,000 ռբ., որի տոկոսիքը իւրաքանչիւր տարի Ապրիլի 7ին իւր վերայ հոգեւորականութիւն կատարելուց յետոյ բաժանել ազգաններին։ Ինչպէս այն նոյնպէս և 8 յօդ. գումարները եթէ թանգարանի գոյութիւն չունենայ, անցնում են Թիֆլիսի Հայոց Կանխաւորական նպաստաւորներին։

10. Իւր ծխատեր Գիւա Ա. քահ. Աղանեանցին, «Լուսոյ» բանաստեղծական ամսագրի խմբագրին, տալ 6,000 ռբ., որ նա տոկոսը գործ դնէ իւր աշխատութեանց հրատարակութեան վերայ։

11. Վանքի Ս. եկեղեցու միջոցներ 2000 ռուբլի, որի տոկոսիքը իւրաքանչիւր տարի սառնալով մինչեւ թիւնը ապրիլի 7ին հնգեհնգիցս կատարել իւր գերեզմանի վերայ։

Իր չգործադրած ազգականներին յանձնել յանձնարել է քանի հազար ռուբլի։ Նշելն։

Ամէն բան մէջն ընելով, Ա. Ղուկասեանցի հարստութիւնն հարիւր հազար Օսմ. լիրայի չափ էր։ Բարեգործութեան տալած է իւր քանի երեք հազար Լիրա հնչուն դրամ։

ԳԻՏԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

ԿԱՅԱԿԱՆ ԵԼԵԿՏՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Դ.

Այս յօդուածը վերջացնելու համար մեզ կ'մնայ երկու խօսք ընել նոր ելեկտրական խտացուցիչի վրայ։ Քիչ մը վերը տեսանք թէ հաղորդալարութեան վրայ եղող երկու ամաններու միջեւն բարձրութիւնը ջուրին քանակն ամաններու տարողութենէն կախում ունէր։ Ենթադրենք պահ մը թէ ամաններէն մին քանչչէք ըլլայ։ Հաղորդակցութենէ վերջ որքանայ քանակութիւնը ջուր պիտի պարունակէ մինչև որ սոր երեսը միւսին հետ հաւասարի։ Եթէ հիմա ուզենանք մի ջոգաւ քանչչէք տեղին կողերը դեպ ի դուրս քաշենք, ամանին տարողութիւնը պիտի մեծնայ, նոր քանակութեամբ ջուր հարկ պիտի ըլլայ ջուրին երեսը նորին բարձրութեան հասցնելու համար։ Մինչ այն ատեն հիմա ունեցած մեծ քանակութեամբ ջուր կը պարունակէ։ Անոնցմէ ելեկտրականութեան Մեկուսացած մետաղէայ թերթ մը հրդորդակցութեան մէջ դնենք ելեկտրական աղբիւրի մը, մեքենայի մը հետ։ Թերթը պիտի լեցուի ելեկտրականութեամբ մինչև որ սոր բարձրութիւնը կամ լրացնէ հաւասարի ելեկտրական աղբիւրին։ Հաւասարումէն վերջ այլ ևս աղբիւրէն ոչինչ հոսուկ չանցնիր։ Բայց մեր կ'ուզենք որ այդ ամանն ունեցած մեծ քանակութեամբ հեղուկ պարունակէ։ Ասոր համար թերթին դիմացը, քիչ մը հեռուն, զուգահեռական կերպով կ'դնենք ուրիշ թերթ մը, որուն դրսի երեսն եր կրին հետ հաղորդակցութեան մէջ կ'դնենք մետաղեայ թելի մը միջոցաւ կամ պարզապէս մասով դպչելով։

Այս թերթն ամաններուն դերը կը կատարէ։ առաջինին ազդեցութեամբ ելեկտրանալով իրեն կ'քաշէ անոր ելեկտրականութիւնը, որով ամանը կ'ընդլայնի ու աղբիւրէն նոր քանակութեամբ ելեկտրականութիւն կուգայ բարձրութեան հաւասարցնելու համար։ Որքան թերթերն իրարու մօտ ըլլան, այնքան իրարու վրայ ասոնակպէս կ'ազդեն։ միայն թէ կարելի չէ որչափ չափէ մ'աւելի մօտեցնել զանոնք, որովհետեւ անոնց մէջտեղ գրանոտող օդն այլեւս անզօր կ'դառնայ անոնց միացումն արգիլելու, կամ յառաջ կուգայ ու ամանը կ'պարպուի։ Կարելի է ասկայն տեղ ուրիշ աւելի օդաւոր վառ հաղորդիչներ գործածելով, ինչպէս ապակի ուտին, կուտաբերգայ են խարտեաշ։

Ասոնց տատակութիւնն աւելցնել։ Այսպէս երբ զոնի ապ դնկ'ք միեւնոյն քանակութեամբ ապակեայ թերթ մը, խտացումը գրեթէ երկու անգամ կ'աւելնայ։ կուտաբերգան գրեթէ չորս անգամ կ'աւելցնէ զանն, եւն։ Ապակեայ թերթի մը երկու կողմերը մետաղեայ բարակ թերթեր փակցնելով խտացուցիչ մը կ'աւելնանք։ Այսպէս պարտատուած բազմաթիւ թերթերու խմբով մը զօրաւոր խտացուցիչ մը կ'կազմէ։

Կարելի է ապակեայ հարթ թերթի մը տեղ գլանաձեւ թերթ մ'ընտրել, օրինակի համար, լաստաբերան չիշ մը։ վերջին պարագային մէջ խտացուցիչը կը կոչուի Լէյտեան չիշ։ փորձն ցուցին զամ Լէյտ քաղաքին մէջ կատարուած ըլլալուն համար։ Լէյտեան չիշի մը գրսի կողմը, մինչև բերին մասերը, ոսկեզի բարակ թերթով մը պատուած է, ներսի կողմը փխանակ ոսկի թերթի փակցնելու ընդհանրապէս ոսկի թիթեղինեղով կ'լեցնեն։ Լէյտեան չիշ մը զօրաւոր խտացուցիչ մ'է, վասնզի աւելու լլալու չափ։ եթէ քանի մը Լէյտեան չիշեր, իրարու հետ մտցնուր հաղորդակցութեան մէջ ըլլալով, միասին գործեն, ելեկտրական մարկոց մը կ'ունենանք, որուն սոսկալի կրթիչը չիշերուն մէջտեղն մէջտեղինէն և թիւեն կախում ունի։ Գործնականին մէջ ընդհանրապէս կիրարուած խտացուցիչներն առաջին տեսակին կ'պատկանին։

Կայսեան ելեկտրականութեան մեքենաները, որոց գործածումը սահմանափակ է, և որք չվիժմը կամ ազդեցութեամբ կ'արտադրեն ելեկտրականութիւնը, նշանաւոր էին այն ատենի բարձրութեամբը զոր կատան ելեկտրական հոսանուտին։ Առդարձանանցմով կարելի է մինչև 100,000 վոլտի ատենի բարձրութիւնը։ բգդանիլը ձեռք բերել։ Սակայն քանչեի տեսակետով չառ մինչև գործիներ են (0,00015 գուլոն), այնպէս որ ամէնէն զօրաւորին կարդրութիւնը 15 ուաղը չանցնիր ելեկտրական 16 ամենից լաւը մը գործելու համար 110 վոլտի պէտք ունի։ միայն թէ 56 ուաղ կ'սպառէ։ 775 ամենց ելեկտրական գեղեցիկ լոյս մը 750 ուաղ կամ զրլապէս մէկ ձիաւ օյժ կ'սպառէ, երկու ամբարներուն մէջ ունենալով միայն 50 վոլտ տարբերութիւն։ վերջապէս կան վոլտաչափ ղրեցներ (չամբեր) տալ որ մինչև 80,000 ուաղ տալիքը 100 ձիաւոյ մի ատենքին կարդրութիւնը կ'սպառեն, ամբարներուն մէջ ունենալով 80 վոլտի տարբերութիւն մը։ Այս թիւերը կ'ցուցնեն թէ կայսրական մեքենաներն ո՛րքան ակար են այժի տեսակէտով։ Ասով մէկտեղ անոնք կրնան էլենց զորաւոր ու երկար կայծերը, մետաղներն հալեցնել ու չոգիացնել, անասունները չանթահարել, եւն.։ Զարի խիտ բարակ ջրոտ մը որ կրնայ հարիւր հաղարաւոր մեթրներէ վար թափիլ։ Մ. Ն. ԲՆԱԳԻՏ

Վերջ

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ԼԵՀԱՑԻՆԵՐԸ

Անցեալները լրագիրները հաղորդել էին թէ Ամերիկացի մի խումբ Լեհացիներ ցանկալով առանձին ազգային անկախ նեկեղեցի հիմնել։ դիմել են Ամերիկայի Հայոց եպիսկոպոսին և խնդրել որ իրենց համար քահանաներ ձեռնադրէ և միմնոյնպէս մեր Ս. Հարազատի մօտ, որպէս զի նորոց համար մի եպիսկոպոս ձեռնադրէ։

Լեհացիները դիմել էին Սարաճեան Սրբազանին։ Անշուշտ հնազանդրական երեւոյթ է Լեհացիների այդ վարմունքը պատմական էվոլիւցիայի (զարգացում, évolution) գիտակցելց և խրատական սեղ՝ Հայոցս համար,— մինչ մենք ոչինչ գին չենք տալիս մեր դարերով արդարացուած ժողովրդական նեկեղեցուն, ուրիշ ազգեր (միայն Լեհացիները չեն այդ անդը) ամէն ճիգ թափում են մի ինար գանելու որ իրենց համար ազգային նեկեղեցի հիմնեն, ինչպէս, ինչպէս Ա գլիան պաղեցոց (անգլիական) ինչպէս Ֆրանսիոն քանիցս փորձեց ստեղծել (գալիական նեկեղեցին)։։։ Ինքն բան ինքեան արդէն մեր ինքնասիրութեան կոչմից էլ հետաքրքրութիւն է ներկայացնում այդ խնդրի ապագայ ընթացքը։ Նակ մինչ այդ՝ աւելորդ չէ մի քանի տեղեկութիւններ տալ Ամերիկայի Լեհացիների մասին։

Լեհացիները Ամերիկա սկսել են գաղթել սկսած 1830 թուականից, բայց այդ գաղթականութիւնը մասնաւոր առանձին ոյժ ստացաւ 1850 թուից յետոյ, երբ զանազան նաւագնացութեան ընկերութիւններ Ամերիկայի Տէրասա և ուրիշ նահանգների կալուածատէրերից վարձատրութիւն ստանալով առաջին հրաւէրներ, ուղարկեցին սկսան տարածել դաշտակ տեղերի մասին, որոնք որպէս հատարեա թէ ձրիապէս բաժանուում են ազգաներին։ Ամերիկայում չատ ազատ հողեր կային, բայց բանուորներ չկային հողը մշակելու համար։ Ուղարկիների նպատակն էր մշակներ գտնել։ Եւրոպայի ամէն կողմից սկզբան գնանդ—գնանդ գիւղացիներ, որոնց մի մասը գնում էր ու միշտ նոր հայրենիքում բնակութիւն հաստատելու նպատակով։ իսկ միւս մասը՝ վերադառնում իր հին հայրենիքը վերադառնալու յուսով։ Ներկայում արդէն գրուց թիւը Ամերիկայում հասնում է մօտ 1½ միլիոնի։

Բնականաբար Ամերիկայում Լեհացիները ազատ էին ամէն տեսակ գործի էլ կպչելու։ բայց մինչեւ օրս էլ նրանք գլխաւորապէս ամենատարածուած գործերով են զբաղուում և հարիւր է պատահում որ նրանց միլիոն վէրքը ի չառ չասենք բարձր, նոյն իսկ միջին կարգի պաշտօնի հասնողներ լինին թէ՝ արհեստների և թէ առեւտրի մէջ։ Միեւնոյն կերպով էլ նրանք հավատում թէ ոչ մի քաղաքական դեր չեն խաղում երկրի մէջ, ոչ մի նշանակութիւն չունին նաև քաղաքային գործերի մէջ, թեպետև նրանց թիւը. օրինակ. Զիգագօ քաղաքում հասնում է 50,000ի. Բրուֆֆալոյում և Նիւ Եորկում քանանասնամեայ հազարի և այլն։ Եւ այդ բանը բացատրուում է նրանով որ նրանց մէջ ոչ մի կապ չկայ, և եթէ դեռ միմեանց հետ մի որ և իցէ յարաբերութիւն պահպանում են, այդ էլ կրօնի շնորհիւ է միայն։ Ամերիկայում նրանք 300ից աւելի եկեղեցիներ ունին և ամէն քաղաքի էլ նորերն են հաստատում։ ուր որ մի երկու հարիւր լեհարէն բնակութիւն հաստատեց, անշուշտ այն տեղ էլ եկեղեցի կ'կառուցուի կողքին էլ ուսումնարան, բայց այդ ուսումնարանները չառ սահմանափակ, հասարակ զուտ կրօնական ծրագիր ունին, և միայն Զիկագոյի կոլեգիան և Դեարբուրի դպրոցն է որ միջնակարգ ուսումնարանների ծրագիր ունին։

Իսկ նրանց հոգեւոր գործերի մասին գաղափար կարելի է կազմել Barszezewski-ի «Polacy w Americe» գրքոյկից, որի մէջ տեղեկութիւններ տալով լեհացոց գաղութների մասին Ամերիկայում, նկարագրում է նաև նրանց հոգեւորականների դրութիւնը։

Ամերիկայի լեհական հոգեւորականութիւնը բոլորովին իւր կոչման բարձրութեան վրայ կանգնած չէ և իւր հասի վրայ էլ ոչ մի ազդեցութիւն չունի, որովհետև նրա կազմութեան մէջ մտնում են այնպիսի անձինք, որոնց Եւրոպայի եպիսկոպոսներն արձակած են իրենց պաշտօնից(!)։ Իսկ Ամերիկայի կաթոլիկ եպիսկոպոսները որ գլխաւորապէս գերմանացի կամ իռլանդացի են լինում, չեն հասկանում լեհական հոգի հոգեւոր կարիքները։ Քահանաների մէջ չարունակ վէճեր, գանգատներ են տեղի ունենում հարուստ ծուխ ձեռք բերելու համար, և այդ բանը վատ ներգործութիւն ունի ծխականների վրայ։ Երբեմն քահանայք փորձեր են անում եպիսկոպոսի իշխանութիւնից դուրս գալով անկախ իշխանութիւն հաստատելու։ Պէտք է նկատել որ Ամերիկայի Մթոցեալ Նահանգներում եկեղեցին սեփականութիւն է համարուում ա՛յն եպիսկոպոսի, որի իշխանութեան տակ որ գտնուում է։ Այսպիսով եկեղեցական կայքերը իսկապէս կազմում են եպիսկոպոսի սեփականութիւնը, իսկ քահանայք բաղարձակապէս կախումն ունին եպիսկոպոսից։

Երբեմն պատահում է որ ժողովրդի մի մասը դժգոհ լինելով եպիսկոպոսի մի և իցէ կարգադրութիւնից, բաժանուում է և իրեն համար զատ եկեղեցի շինում և եպիսկոպոսի իշխանութիւնից բոլորովին անկախ դառնում։ Միեւնոյն կերպով վարուում են նաև քահանայք։ Նրանցից մէկն, օրինակ, Հայր Կոզլովսկին, մինչև անգամիրեն Զիկագոյի անկախ եպիսկոպոս հրատարակեց՝ նախապէս Զուիցերիայի հին կաթոլիկ եկեղեցու մի եպիսկոպոսից ձեռնադրուելուց յետոյ։ Երկրորդ անկախ եպիսկոպոսութիւն հիմնողը եղել է Կամինսկին՝ Բուֆֆալոյում։

Աւելացնենք այս որ լեհացիներն Ամերիկայում ունեն բանական թանգ պարբերական թերթեր (40ից աւելի), որոնց մի նշանաւոր մասը (18 հատ) հրատարակուում է Զիկագոյում։ Առաջին թերթը հրատարակուել է Նիւ-Եորկում, 1863 թուին։ Նրանք ունեն նաև փոխադարձ օգնութեան մասնիմարդական, երաժշտական և այլ ընկերութիւններ։ Մ. Վ.

ՌՈՒՍԱՀԱՅ ՔՐՈՆԻԿ

ՕՐՈՒԱՆ ԼՈՒՐԵՐՆ ՈՒ ՆՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ՏՓԼԻՍ. Յնվ. 24

Մայրենի Լեզուի մասին զեկուցումը, (բանախօսութիւնն հատարակային խնդրի մը վրայ.) որ կարդացվեց երեքշաբթի օր, Յունվարի 14ին, Կ-վկասեան Գիւղատնտեսական ընկերութեան մէջ, գրաւել էր ունկնդիրների մեծ բազմութիւն։ Շատերը աթոռներ չը գտան նստելու համար և կանգնած էին։ Զեկուցողը, Խրիմեան Ս. Կրիմ-Գիրէյ (Թաթար) կոչուել էր իր զեկուցումը խորհրդակցելով ձեռնտս տեսնելու հետ։ Բազմաթիւ վկայութիւններով և խորհրդածութիւններով նա ապացուցանում էր որ մայրենի լեզուին պէտք է արվի բացառիկ գերադասութիւն սկզբնական կրթութեան մէջ և յանդգնաբար փոխարինվի պետական լեզուով։ Եզրակացութիւնները, որոնք դրված էին ժողովականների քննութեան, հետեւեալներն էին։— Տարրական դպրոցներում, որտեղ ուսումնադրութիւնը տեւում է երեք տարի, դարձնել չորս տարի և կարգադրել այնպէս որ առաջին երեք տարվայ ընթացքում դասատանդրութիւնը լինի մայրենի լեզուով, իսկ չորրորդ տարին պետական լեզուով։ Իսկ այն դպրոցներում, ուր դասընթացքը հնգամեայ է, դարձնել վեցամեայ և առաջին չորս տարին դասատանդրութիւնը կատարել մայրենի լեզուով, իսկ վերջին երկու տարին պետական լեզուով։ Տարրական դպրոցում պետական լեզուն պէտք է լինի դասական առարկայ, որի դասատանդրութիւնը պէտք է սկսվի առաջին տարվայ երկրորդ կէսից։ Այն տեղերում, ուր մի քանի լեզուներ կան, գերադասութիւն տալ այն լեզուին, որով խօսում է ազգաբնակութեան մեծամասնութիւնը։ Տարրական դպրոցներում ցանկալի է կազմակերպել ընթերցարաններ, ուր ժողովված լինեին գիտնականութեան վերաբերեալ գրքեր, որոց մէջ դեռեւուած լինեին գիտնականական գիտելիքներին նպաստաւոր ժողովածուներ ու առարկաներ։ կազմաձեւել տարրական դպրոցների ուսուցիչների ժողովներ և բանալ գիւղատնտեսութեան վերաբերեալ ժամանակաւոր դասընթացքներ։ Վերջապէս՝ հոգատանել, որ դպրոցական ուսուցիչների նիւթական վիճակը աւելի ապահովված լինի, քան ներկայումս է։ Զեկուցման առիթով խօսեցին շատերը՝ Բոստանով, Պերվօզնիկով, Լիսիցան, Գոգեբաշվիլի, Նաարով, Ալիբէգով, Թաթարեանի ներկայացուցիչներ, Քալանթար, Մանկական, Սուրգալանէ, Զալենկով Ամիրազով, Տրեգուլով և ուրիշներ։ Զեկուցման ընդհանուր միտքը հավանութիւն գտաւ բազմի կողմից։ Ժողովը երկար վիճաբանութիւններից յետոյ որոշեց ընդունել զեկուցման բոլոր կէտերը, բացի այն կէտից, որ վերաբերում է խառն ազգաբնակութեան մէջ բացված դպրոցներին։ Այս վերջին կէտը որոշվեց բոլորովին դուրս ձգել։ Հանդիսականները յայտնեցին իրենց յարգանքը զեկուցանողին՝ ծափահարութիւններով։ Ժողովը փակվեց ժամի 11ին։

*** Ալեքսանդրապոլից գրում են.— Տեղական քաղաքային երեքդասեան դպրոցի վարչութիւնը դիմել է քաղաքային վարչութեան, յանձնցնելու 2,000 ռ. քաղաքային դրամներից դպրոցը վեցդասեան անելու համար։ Քաղաքային վարչութիւնը, ի նկատի ունենալով իւր մի չարք գործերը (ինչպէս՝ ազիկների պրոցիմնազիան պէտք է դարձնել գիմնազիա և մի քանի բացուելիք հաստատութիւնները —բուժարան, ազիկանց և աղջոց մասնագիտական արհեստանոցներ և այլն), անկարող համարեց իրեն բաւարարութիւնն տալու այդ պահանջումին, բայց խոստացաւ հարկաւոր դէպքում դիմել որքանատկան գանձարանին։ Նա առ այժմ յատկացրել է 400 ռ. դպրոցի նստապատվարի (օրկեստր) համար գործիքներ ձեռք բերելու։

*** Ղամարլուից գրում են. — Այս օրերս մեր գիւղական դատարանում, տեղիս պրիստաւ Պ. Սիբիրեակով ներկայութեամբ, կայացաւ Ղամարլուի և Օղուրբեգլուի երկու հատարակութեան ընդհանուր ժողով, որտեղ որոշուեց երկդասեան դպրոց բանալու հարցը և առաջարկուեց բանալ այդպիսի դպրոց։ Ժողովն ընդունեց այդ առաջարկը։ Այս օրերս սպասուում է այստեղ Նբեւանի գաւառապետ Պ Առաքելեանը, որը պէտք է գայ հանրագրութիւնն ստորագրել ասելու։ Ղամարլուն, բացի նոր բացուելիք դպրոցից, ունի երկու երկդասեան դպրոց, որոնց մէջ տեղ չկայ բոլոր երեխաների համար։ Երրորդը բացուելուց յետոյ էլ դարձեալ չառ եղբայրներ դուրսն են մնալու։ Վաղուց խնդիր կայ նաև աղջկանց դպրոց բանալու։

*** Անանդիլդից (Գանձակի գաւառ) գրում են.—Գերմանական այս ուսանում ներկայումս ապրում են մօտ 25 տուն Հայեր, որոնք երկար ժամանակ զուրկ էին հոգեկան մխիթարութիւնից, մինչև որ 1900 թ. ապրիլ 23ին բացուեց այստեղ մի Հայ աղօթատուն։ Աղօթատունը գտնուում է գերմանացու պատկանող մի չէնքի մէջ, որ վարձուած է 5 տարի ժամանակով՝ տարեկան 75 ռուբլով։ Տեղիս հասնդանքի համար ժամանակաւոր հովիւ է կարգուած Գանձակի քահանաներից Հայր Գ. Թումանեան։ Մինչեւ այժմ ջրօրհնեաց հանդէսը կատարուում էր աղօթատունը, բայց այս տարի քահանան առաջին անգամ կատարեց այդ հանդէսը ուստիս մեծ հրապարակում հասել առուսական ուժերայ էին նաև ստորիկանական պրիստաւ Պ. Լ. Ուզունանէ իւր տարածներով, տեղական կազակներն իրենց գլխաւորով և բազմաթիւ գերմանացիներ ու պարսիկներ։ Հանդէսը շատ լաւ անցաւ, որից յետոյ աղօթատան բակում Պ. Բոչարեան իւր հաղուով ճաշ տուեց տարաժուկներին և պահապաններին—աւելի քան հարիւր հոգու։ ՀԱՒԱՔՈՂ

ԻՆՉՊԷՍ ՅԻՍՈՒԵՑԻԱՆ ՔՕՆՔՈՐՏԱՆ

(1)

Ֆրանսա պարբերաբար կ'զարդի Քոնքորտա կոչուած կրօնական դաշնագրին ընդման խնդրովը։ Թէպէտ Մորդրդարանը քուէից մեծամասնութեամբ օրուան Դաշնքին իրաւունք կուտայ, բայց ակներև է որ հետզհետէ աւելցող երկու կուսակցութիւնները, Ֆրանսայի Արտատականները ու Ընկերվարականները, իրենց քաղաքական հիմնագրին մէջ գրած են Քոնքորտային ընդդիմ։ Այս վիճաբանութեանց առթիւ աշահեկան երեւցաւ մեզ՝ ընթերցողներուն ներկայացնել Քոնքորտայի բանակցութիւններուն և ստորագրման պատմութիւնը, ինչպէս գրած է ականաւոր գրիչ մը, հանգուցեալ Ցովսէփ Վարդան փաշա, իբրև մասն իր «Մեծին Նաբոլէոնի պատմութեան»։ Ըստ սովորութեան, Վարդան փաշա այս պատմութիւնը գրած է ժողովրդական դիւրահասկանալի ոճով մը, զոր Ժիրայր Շերակացի կ'վերածէ ստոր նոյնքան դիւրահասկնալի աշխարհաբարի մը։

* *

ԺԸ. Դարուն վերջերը, Ֆրանսայիք բոլորովին գրաւած էին Հռոմն ու իր քաղաքները։ Բայց երբ Զօր. Պոնապարթ Ափրիկէ զրկուեցաւ, Աւստրիացիք իրենց Զօր. Ֆելիտ Մարշալին և Ռուսք Իշխան Սուվարովի հրամանատարութեամբ որոշ Իտալիա արշաւեցին։ 1799 տարուց Օգոստոսին, երբ Պիոս Զ. Պապն Սպանիոյ Վալենսիա քաղաքին մէջ մեռաւ, Ճենովայի բեղդին մէջ պաշարուածներէն զատ, Ֆրանսայի մը չէր մնացած ի Հռոմ։ Հեռեւապէս, բնաւարգելք մը չկար որ նոր Պապի մը ընտրութեան համար Կարդինալաց Ժողովը կամ Սուրբ Ժողովը չգումարուէր Հռոմի մէջ և վաղումի սովորութեան համեմատ փակուելով հոն, իշխողագրութիւն չկատարէր։ Սակայն Կարդինալներուն մեծը, այսինքն երիցագոյնը, և միւս Կարդինալներուն մեծ մասը տակաւին Վենետիկի մէջ կ'բնակէին։ Մինչև իսկ Աւստրիոյ կայսրը Վենետիկի Ս. Գերոգ կղզին հռչակաւոր մէկ վանքը կահաւորած, զարդարած եւ յատկացուցած էր Պապին ընտրութեան Կարդինալաց Ժողովին, որ Քոնքլաւ կ'կոչուի։ Այն միջոցները, Իտալիոյ ամէն կողմը չիմութիւնեան մէջ ըլլալով, աւստրիական, ռուսական և նաբոլիական զինուորներով լեցուն էր և ժողովրդեան մէջ ալ հակառակութիւններ, վէճեր ու կռիւներ անպակաս էին։ Վենետիկէն զատ հանգիստ տեղ մնացած չէր։ Ուստի Կարդինալներն յարմար դատեցին Քոնքլաւին այս քաղաքին մէջ գումարել։ Բաւական թուով Կարդինալներ Վենետիկ հասաքուեցան և Հէրքիլ Գոնսալվի եպիսկոպոսը Մ. ժողովին քարտուղար կարգեցին որ շատ մեծ պաշտօն մ'է այս կարգի ժողովներու մէջ։ Յաջորդ օրը Գոնսալվիի հրաման տրուեցաւ Քոնքլաւին բացումը պաշտօնապէս հաղորդել Տէրութեանց։ Սրդ., 1799 տարւոյ Նոյմ. 30ին, Կարդինալները, վաղեմի սովորութեան հաւեմատ, Հոգւոյն Սրբոյ օծանդակութիւնն հայցելու համար մատուցան աղօթքներուն և պատարագին ներկայ գտնուելէ ետքը, ամբողջովին հաւաքուեցան յիշեալ վանքին մէջ և հոն փակուեցան։ Ըստ վաղեմի սովորութեան, վանքէն դուրս պիտի չելնէին, մինչև որ Պապի մը ընտրութիւնը չկատարէին։ Այսու հանդերձ, պապական ընտրութեան վերաբերեալ գործողութիւններու չկսան, վասն զի բարձրատիճան անձ մը, Հէրզան, որ թէ՝ Աւստրիոյ դեսպանն էր և թէ նշանաւոր Կարդինալներէն մին, դեռ Վենետիկն եկած չըլլալով, հարկ էր անպատճառ սպասել անոր։ Այսպիսի յարգանք մը ու պատիւ մը պէտք էր Աւստրիոյ դեսպանին համար, վասն զի Եկեղեցւոյ բոլոր քաղաքները, Հռոմէն զատ, Աւստրիացի զինուորներուն ձեռքն էին, և բուն Հռոմ քաղաքն ալ՝ Նաբոլիցիներուն ձեռքը։ Քոնքլաւին նախագահ ընտրեցաւ Կարդինալներու երիցագոյնը, Կարդինալ Ալպանի, որ թէ՝ իր տարիքով և թէ իր առաքինազարդ վարքով յարգելի ու ազդեցիկ անձնաւորութիւն մ'էր։ Հանգուցեալ Պիոս Զ. ի՛ր պաշտօնավարութեան միջոցին, շատ մը Կարդինալներ անուանած էր։ Ասոնք նոր Պապի մը ընտրութեան մէջ համակարծիք էին իրարու։ Պիսի եղբարդին՝ Կարդինալ Պաչի՝ կրնար ամէնուն քուէն չունի, վասն զի անոնց պէտք կ'համարուէր։ Բայց այս Կարդինալը, պաշտօնի փափաքող չըլլալով, կամ այդպիսի բարձր պաշտօն մը վարելու իր անկարողութիւնն զգալով, ո՛չ միայն թեկնածու չեղաւ, այլ բոլորովին հրաժարեցաւ ընտրելիութենէ։ Առաջին օրերը, Կարդինալները չկրցան խուռբ խումբ հաւաքուիլ այս կամ այն անձին քո է տալու համար։ Ամէն ոք իր միտքն ինկած ու եկեղեցւոյ օգտակար դատած անձին քուէ տալով, 18 Կարդինալներու քուէն միացաւ յանձին Կարդինալ Պէլիզոմիի։ Այս Կարդինալն ալ շատ յարգելի ու հանարելի անձ մ'էր, և կ'յուսացուէր որ իւրոյոյ Կարդինալներուն մեծամասնութիւնն անոր ընտրութեան որոշում տար։ Պապի ընտրութեան համար Կարդինալներու մեծամասնութիւնն երեքին երկու էր, զոր օրինակ, եթէ վաթսուն Կարդինալ հաւաքուած է, մինչև որ մէկը քառասուն քուէ չառնէ, Պապ չի կրնար ըլլալ։ Քոնքլաւին մէջ 36 Կարդինալ գտնուելով, Պէլիզոմի 24 քուէի պէտք ունէր Պապ ընտրուելու համար։ 18 քուէն առաջին օրերուն իսկ պատրաստ ըլլալով, վեց քուէի պէտք կար։ Պէլիզոմիին ընտրութիւնն այնքան հաւանական էր որ կ'կարծուէր թէ Քոնքլաւը բացուելուն պէս Պապին ընտրութիւնն աւարտած պիտի ըլլար։ Սակայն անակնկալ դէպք մը բոլորովին ուրիշ ուղղութիւն մը տուաւ գործին։ Կարդինալ Պէլիզոմի Բավիայի մէջ ծնած էր, և Բավիա նոյն միջոցին Աւստրիոյ ձեռքն ըլլալով, Պէլիզոմի աւստրիական հպատակ կ'համարուէր։ Եթէ ուրիշ ժամանակ ըլլար, Պէլիզոմիին օտար հպատակութիւնը կրնար արգելք ըլլալ անոր ընտրութեան, քանի որ Կարդինալները միշտ կ'զգուշանային օտարահպատակ մը Պապ ընտրելէ։ Սակայն իրաց վիճակը տարբեր էր հիմա։ Հռոմայ պետութիւնն Աւստրիոյ ձեռքն էր, և Աւստրիոյ կառավարութեան գոնէ առ երեսս մեծաբանք մ'ընել հարկ ըլլալով, Պէլիզոմի օտարահպատակ նկատուելու չէր։ Սակայն Աւստրիոյ կառավարութիւնն այսքան փոքր զիջողութեամբ գոհ չէր և ուրիշ նպատակներ ունէր։ Դամբօ Ֆերմիյի դաշնագրով Վենետիկն առնելէն ետք, եկեղեցւոյ սեփական երկիրներէն գանէ Լէկասիօն կոչուած նահանգները գրաւելու եղած էր։

1796 Յունիս 23ին Պոնապարթի և Եկեղեցւոյ կառավարութեան միջև պայմանագրութիւն մը ստորագրուած ատեն, և մինչև իսկ, անկէ առաջ, Ֆրանսական զօրքերուն Հռոմ մտած ատեն, Եւրոպական Տէրութիւններէն

ՏՐԱՊԻԶՈՆԻ ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ԽՈՒՄԲԵՐԸ

Տիրութեամբ գոցեց իր թատերաբեմի վարագոյրն իտալեան և յոյն օպերայի դերասանական խումբը՝ թէ՛ իր մէջը ծագած անհամաձայնութեան և թէ իրենցմէ երկու անձ վտանգելուն պատճառաւ, և ամբողջ մէջ մեկնեցան քաղաքէն ախուր և արտուս, պարուց ներքև ընկճուած։ Ի պտիւ և ի խրախոյս Իթալիոյ Հիւպատոսը փառաւոր հացկերոյթ մը ընծրեց իտալացի երեւելի երգիչ դերասաններուն։ — Սարգ էֆ.ի Օսմանեան թատերախումբը՝ ըստ բաւականի չտեղւոյն և ժողովուրդն հոժարակրելուն՝ իր Իսիրիօ էֆ. դերասանին ձեռամբ Պոլսէն բերել ուսաւ նուագածու երգիչներու խումբ մը և երկու դերասանուհի՝ երգչուհի պարուհիներ՝ որք ոչ սակաւ ազի և կենդանութիւն տուին առաջին թատերական խաղին, մանաւանդ Օր. Թերեզա դերասանուհին՝ որն որ ամէն ներկայացմանց թատրոնը կ'լեցնէ խառն բազմութեամբ՝ իր զանազան քաղցր երգերով և աշխոյժ ու հրապուրիչ պէս պէս պարերովը՝ որոց համար բուռն եռանդեամբ կ'ծափահարուի։ Սար և Նման՝ մեծ կենդանութիւն և ոգեւորութիւն կուտան թատրոնին նոր քաղաքացիական Մրիճան, երգիչ Շնորհ, Վրթանէս և Օնիկ էֆ.ները իրենց զանազան քաղցր երգերովը։

* * Ամսոյս 25 ին՝ ի Նպատ Հայոց երկու վարժարանին՝ շքեղ ներկայացում մը տրուեցաւ՝ օրավ զուտ հասոյթ 30 օսմ. ոսկի գոյացաւ՝ ձեռնարկութեամբ Ուսումնական Խորհրդոյ Ասենապետ Զալաքեան Խաչիկ էֆ.ի և իր ընկերաց և գործակցութեամբ Պալաճեան Կարապետ, Վարդգէս Տէր Յ-վհաննէս և Արմենակ Մարեան էֆ.ներու՝ օրք չխնայեցին աշխատութիւն և զոհեցին իրենց թանկագին ժամերն այս բարենպատակ ձեռնարկին։ Այս նախանձելի հանդէսին յօժարակամ և գոհունակութեամբ ժամակցեցան Յոյները և դերասանական խումբն իսկ չնորհեց երկուսա վարժարանին գրեթէ իր ամէն երեկոյեան եղած հասոյթին կէսը։ Կեցցեն միշտ այսպիսի բարեացակամ անձինք։ Հաճախիչ քայլերով սկսաւ Թատերական հանդէսը՝ զոր նուռն բազմութիւնն յանկայս ունկնդրեց՝ չատ մեծ խնդութեամբ։ Երեկոյին «Նոր մը վերջն ծանր» տրամին ներկայացման ալ ուելի փայլեցան Մէհմէտ Ճէմիլ՝ իր սիրահարական դերին մէջ, Նմանապէս Տիկին Վիքտորիա դերասանուհին, Օսման, Բարիս, և Ստեփան դերասան էֆ.ները։ Զուեշին փայլ տուին Օր. Թերեզա դերասանուհին՝ և կատակերգակ Սարգ էֆ.։

Տրդատ. Ռ.

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՔ

Ի՞ՆՉ ԿԱՆՑՆԻ ԿԴԱՌՆԱՑ

Մր. Զէմպրլէն Փեռ. 1ին Բարեյուսոյ գաղութին ծովեզերեայ Բարդ Էլիզապէթ քաղաքն հասնելով բանախօսութիւն մ'ըրաւ, և ըսաւ թէ իր ճամբորդութեան նպատակը կրկին է. նախ կ'ուզէ հաշուութեան և խաղաղութեան ուսմունքը բերել իրեն հետ, և երկրորդ՝ Հարաւ. Աֆրիկէի իրաւունքներն և պարտաւորութիւնները պատութեան մէջ իրենց պատկանելու տեղը դնել։ Հարաւային Աֆրիկէի բարոյական կիրճն այժմու լուսոյն մէջ վիճակին պատճառաւ մաքրուեցաւ։ Բարեյուսոյ մէջ այժմու խառնակութեան պատճառն անիրաւաբար իրարու դէմ ասծուած անվստահութիւն է։ Հարաւային Աֆրիկեցիք ժողովով իրենց հոգնական կամ անգլիական ծագումը, պարտին միացնել Պեռաութեան քաղաքացիներն հաւարել ինքզինքնին։

* * Մր. Զէմպրլէն Բարեյուսոյ գաղութին մէջ սա՛ լեզուն բանեցուց թէ «Բրիտանեան Տէրութեան միութիւնն ու զօրութիւնը խօսքով չին պաշտպանուիր, այլ զոհողութիւններով։ Պէտք է որ գաղութներն ալ գործնականապէս օգնեն Տէրութեան հաւաքական պաշտպանութեան։ Օրինակի համար, միայն Բարեյուսոյ եզերաց վրայ հոգով անգլ. նաւարանները ամբին 400,000 ոգերլին ծախք ունի, մինչ Բարեյուսոյ հարուստ գաղութը, որուն եկամտացոյցն ամէն տարի հասոյթի աւելցութիւն ցոյց կուտայ, 50,000 ոգերլին միայն յօժարեցաւ տալ ի նպատ Մայր—Հայրենիքին տարեկան նուէրն ծախքին։ Այս 50,000ը 5—6 տարուան ծախքն է լոկ այն Բարեյուսոյ զրահաւոր—յանձնարարն զոր Բարեյուսոյ գաղութը նուիրեց Բրիտանեան Նաւատորմին», (և ապրով Մր. Զէմպրլէն եկու Հարաւային Աֆրիկէ)։

* * Բարեյուս, իր հարստութեամբը, իր բանուկ վաճառականութեամբը, Պատերազմին երեքէն ալ իր ըրած ոճիրներովը, եթէ զուտ անգլիական ցեղին վարչութեան տակ ըլլար, անշուշտ ուելի կ'ոգեւորէր Տէրութեան պաշտպանութեան գործին։ Բայց, Մր. Զէմպրլէնի համար դժբախտաբար, Բարեյուսոյ մէջ հոլանտացի կամ պօէր ցեղը Թիւի և հարստութեան հաւասարութիւն ունի անգլ. տարրին հետ, և տեղ տեղ նոյն իսկ ուռուելութիւն, որով Բարեյուսոյ Խորհրդարանին մէջ հոլանտացի տարրն այս պահուս զուտ ոնգլ. տարրէն ալ գերակշիռ է մինչև մէկ ատիճան, և օրաւան վար չպիտար, թէպէտ անգլիացի, տիզուած է հոլանտացի տարրը գոհացնել՝ անոր քաւէն ունենալու համար։ Արդ, հոլանտացի տարրը, որչափ ալ հաշտութիւն ցուցնէ, այնքան տաք չէ Բրիտանեան Տէրութեան միութեան ու պաշտպանութեան գործին համար։ Լորտ Միլնրը կուսակցական առաջարկեց պահ մը դադրեցնել Բարեյուսոյ կանոնագրութիւնը, երկիրը կառավարել կարենալու համար առանց հաշուի դնելու հոլանտացի տարրին քաւէն։ Բայց Մր. Զէմպրլէն մերժեց, գանգատելու նպատաւոր առիթ մը ևս տուած չըլլալու համար հոլանտացի տարրին։ Այս կերպով իրաւունք տացած ըլլալով նոյն տարրին հաւակրութիւնը, հիմակ ալ կ'յորդորէ հոլանտացի ցեղին բոլոր հաւատակիցներն անցուկը մոռցուկ տեսել, անգլ. տարրին հետ ձեռք ձեռքի տալ, Տէրութեան հաստատակին անխախտ շահերուն համար, և Հարաւային Աֆրիկէի զանազան մասերուն միութեան համար։

ԱՒՍՏՐԵՒՄԱՃԱՌ ԲԱՆԱԿԻՆ.—Աւստրեւմառ. բանակին մէկ մասին ի զէն կոչուած ըլլալու զրոյցը դեռ կ'շարունակէր։ Վիեր թագաւորը լրագրին այս մասին հարցում մ'ուղղած էր զինուորական ձեռնտաս շրջանակներուն և հետեւեալ պատասխանն ընդունած.—Ազգային պաշտպանութեան նախարար կոմս Վէլ զերհազիպի այն յայտարարութիւնը թէ զորահանութեան բոլոր լուրերը բոլորովին շինծու են, պէտք է լիովին ճիշտ ըմբռնել։ Ինչպէս ամէն տարի և ամէն աշխարհեանց մէջ յունուար ամսոյն կ'ըլլայ, այս տարի ևս զորահանութեան լրամագիրները վերաքննուած են, բայց զինուորական վարչութիւնն յունուարի մէջ ա՛յս գործով միայն զբաղած է։ Այն լուրը թէ այս կամ այն ձևին տակ բանակ ի զէն կոչուի, բոլորովին անհիմն է։

ՎԵՆՆՕՒԻԷԼԱ.—Գերմանական Բրոտոֆոլն Ռուշինկդրնի մէջ տարագրուած է, և անոնցմէ ձեռակերպութիւններ միայն մնացին կատարելու։ Անմիջապէս 5500 ոգերլին պիտի վճարուի պաշարող երեք Տէրութեանց։ Գերմանիա ուրիշ վճարումներ ալ պիտի ընդունի փոխարէն այն պահանջմանց որք առաջին կարգի պահանջումներ ճանչցուած են։ Նախ պիտի վճարուի վեցի առաջին պահանջումներէն եղող 1,700,000 պուլիվարը։ Գերմանիոյ արուած նախապատուութիւնը տա է որ պաշարող միւս Տէրութեանց առաջնակարգ պահանջումներն 5500 ոգերլինի վճարմամբ գոհացուցուած են։ Մր. Պոուլն այնպէս մը կարգադրեց որ Բուէրդս Բապէլայի և Լա Կուլորտի մաքսերուն Մարաի հասոյթները դաշնակից Տէրութեանց առնելիքներուն վճարման համար պիտի պահուին և առաջին ժամանակաբար պիտի արուի Գերմանիոյ, Մարտ 15ին։

ԳԵՐՄԱՆ ԿԱՅՍՐՆ Ապրիլ 8ին Տանը մարքա պիտի երթայ, շնորհաւորելու Թագաւորին ծննդեան տարեդարձը։

ՎԻՒԻԵՄՊԷՍԻ գահաժառանգ Նիքոլա դուքսը, որ70 տարեկան է, Շլեզիոյ իր դղեակին մէջ ծանրապէս հիւանդացած է։ Վիւէլմ Կայսրն ամէն օր հեռագրով լուր կ'առնէ անոր վիճակին վրայ։ Նիքոլա դուքսն ուսաւմանաբ բանակին մէջ պատուակալ զօրավար է։

ԾՆՆՆ ԱՆԳԼԻՈՅ ԲԱՆԱԿԻՆ ՄԷՋ, Արքայական Նանանիգ գունդին մէջ տեղի ունեցած ծեծի դէպքերը դեռ պատմուցին, մեծ յուզում յառաջ բերին անդլ. Մամուլին մէջ։ Կ'ըսուէր թէ Ծնունդեն ի վեր Ուինսորի պանպանման յատկացուած սկովտիացի ընտրելագոյն գնդին 100/0ը փոխած և չատ զինուորներ ալ պակաս էին. այս տարաձայնութիւններն ապա հերքուեցան։ Գուլինսպրրի մարքիզը, որ արդէն ծայրայեղութեանց սիրահար անձ մը ճանչցուած է, այս անգամ բաց նամակով մը հաստատել կ'ընայ գանգատութեան այդ դէպքերն և կ'պահանջէ որ նանանիգ անձնապահներու գունդը լուծուի, իբրև նշանակ բանտին։

ՖՐԱՆՍԱ.—Անգլոգոմեան կուսակցութիւններն համաձայնած են թէ Իւսպէռի խնդիրը Վարչութեան դէմ յարձակելու առիթներ պիտի գոյացնէ և պիտի բազմացնէ գայթակղական պայքարներն որով հարուստ է արդի վարչութիւնը։ Որով հետև Իւսպէռեան խարդախութիւնը սովորական տեսակէն չէ, ազգասէրեան խստերը կ'ընան կրակին վրայ եղ թափել։ Այս նպատակու ազգասէրեան Մորիս Պէնտ Երեսփ. Ժողովին Ուր.ի նստին մէջ հարցապնդում մ'ըրաւ հայն դերերուն համար զոր նախարարք և քաղաքական անձնաւորութիւնք ունանք խաղցին Իւսպէռի գործին մէջ, և այն մասնաւոր պարագաներուն համար որով չատ մը Պատուոյ Լէգէոնի նշաններ բաշխուեցանոյ։ Պէնտ ըսաւ թէ երկար տանէ՛ ի վեր արդէն տեղեկութիւն ունինք այս դանլիին քաղաքական բարոյականին վրայ, որու կ'նայնգաւէ Մ. Ֆրանց, այդ Գաֆելենը։ (բողոքի ձայներ. է կրէ) հեռապէս մեզ չզարմացնիր կառավարութեան չրշանակին մէջ գտնուող ընտրելիներու մասին Իւսպէռ ընտանեաց կողմէ Բարիզի պատժական դատարանին առջև տեղի ունեցած գայթակղական և անլուր յայտնութիւնները լսելով։ (Ժիսոր ձախակողմէն Ի կրէ, է կրէ)։

Վարչապետ Մ. Բօնպ խօսել կ'ուզէ, Պէնտ կ'ընդմիջէ. ազգասէրը թեր կ'ելնէ բանախօսին։ Մ. Բօնպ չկըրնալով խօսիլ, դատական նախարար Մ. Վալէի հետ դուրս կ'ելնէ սրահէն։ (Ձախակողմէն բազոքի գոչեր)։ Դեր տանապետ Լօքրուա ի զուր հանդարտութիւն կ'յանձնարարէ։ (Երկարատև մեծ ։) Շատ ձախակողմեանները կ'գչեն «մեզ ալ պիտի երթանք Մ. Բոնպի եռանէն, պիտի ելնենք սրահէն»։

Պէնտ կ'նարունակէ խօսիլ։ Ձախակողմեանք սկանլ չեն կարեր։ Լօքրուա կ'առաջարկէ լուսեցնել Պէնտէն։ Ժողովը կ'որոշէ այդպէս։ Մ. Բոնպ և Մ. Վալէ վերսին սրահ կ'մտնեն (Մաֆեր)։ Պէնտ մեծամասնութեան դէմ կ'ոգորի և կ'ըսէ. Այս ժողովին արդէն շատ անգամ կասկածելի և անընդունելի անձեր ընարած է գաղտնականութիւնը վարելու և երկրին գործերուն առաջնորդելու համար։ (Աղաղակներ գոյս հանչ'ցէ)։ կ'յուսամ որ դատական նախարարը պիտի փութայ ժամառաջ հերքել իրեն դէմ բարձրացած ամբաստանութիւնները։—Եբոչ։ Մաս։—(պռուալով), բայց այդ ամբաստանութիւններն ուտազակ, գող կնոջ մը կողմէ եղած են։ (Մաֆեր։)

Մ. Պէնտ կ'շարունակէ, սակայն ձախակողմեանք մեծ աղմուկ կ'յարուցանեն. բանախօսն անսնդմէ ուելի պառալով տարը գիտեն կ'գարնէ և ձեռքին տակ գտածներովը կ'հարուածէ գրասեղանը։ Ժողովը ասոր վրայ կ'որոշէ խօսելէ դադրեցնել Պէնտէն։ Կեդրոնէն ալ մեզ մը կ'հաւանի այս առաջարկութեան։ Պէնտ չուզեր վար իջնել բեմէն։ Դեր տանապետ Լօքրուա գլխարկը կ'դնէ և նիստը կ'դադրեցնէ։ Դադարի պահուն ալ Պէնտ վար չիջներ բեմէն. և նիստը վերաբացուելուն դարձեալ բեմին վրայ կ'գտնուի։ Ատենապետ կ'սպառնայ բռնութեամբ դուրս հանել ասլ զինքը։ Ասոր վրայ Պէնտ վար կ'իջնէ։ Դատական նախարարը խօսք առնելով կ'ըսէ թէ այս երեք անգամ է որ այս ժողովին մէջ հարցապնդում կ'ըլլայ Իւսպէռեան խնդրոյ մասին։

Պէնտ.—Եւ դեռ շատ անգամ պիտի ըլլայ։

Վալէ.—Ես կ'ուզէի գիտնալ թէ այս երկրին մէջ գոնէն ու խարդախները դեռ երկա՞ր ատեն իրրև զուեր պիտի նկատուին և պիտի թշնամանեն պատուաւոր անձերը։ (Հաւանութեան նշաններ ձախակողմէն հակառակութեան ցոյցեր աջակողմէն)։ Շատ կ'փափաքիմ գիտնալ թէ Իւսպէռները,—զոր չեմ երբեմն կարելուս համար երկար ատեն եպերերին դիս և որոնց ձերբակալումէն հաւատ ալ դարձեալ անհեղող ակզալ կ'նային ինձ,—այդ Իւսպէռները կ'ըսեմ, պաշտպաններ ունին արդեօք այս ժողովին մէջ։ Ուստի կ'ուզեմ գիտնալ թէ դարուս ամենամեծ խարեբաները պաշտպանել կ'ուզէ մթէ։ (Որոտագին ծափեր ձախակողմէն)։

Մ. Բոնպի պահանջմամբ ժողովը կ'որոշէ լռեցնել Պէնտէի հարցապնդումը, և ներկայացուած հարցապնդումներուն ցանկին մէջ անցընել զայն։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՊԱՐԱԿԱՍՏԱՆ.— Անցեալ Երք. 18 ուսա ճարտարագէտներ Բեռլերոպուրկէ ճամբայ ելան, Պարակասան երթալու համար, ուր պիտի շինեն խճաւոր գիներ Հին Ջուղայի, Դաւրէժի, Թաղվինի և Թէհրանի մէջեր։

ԱՆԳԼԻՈՅ ԵԿԵՂԵՑԻՆ.— Այսօր էսուտարա է. Խորհրդարանն անձամբ կ'բանայ, հեռն ունենալով Ալէքսանդրա Թագուհին։

* * Անցեալ Երք. տեղի ունեցաւ Քենդրպրրիի նոր Արքեպիսկոպոս Տքդ. Բէնսոլ Տէվիսոնի աթոռակալութիւնը, Բէնդրպրրիի մայր—եկեղեցիին մէջ։ Շատ չքեղ էր այն եկեղեցական թափորն որով Արքեպիսկոպոսն առաջնորդուեցաւ մինչև Խորանին առջև։ Սովորական ընթերցումներէն ու չարականներէն ետքը, Արքեպիսկոպոսն իր ուխտն ըրաւ, ապա կարգաւ գալով իրեն հնազանդութիւն խոստացան Մայր—եկեղեցիին երեքը, կանոնիկներն ու միւս քահանաներն եւ հոգեւոր պաշտօնեաները։ Ծառայութեանց, երեքն եւ պաշտօնէութիւնն Արքեպիսկոպոսական Պալատան Մատենադարանին մէջ հոգեւորի մը տուին ի պատիւ նոր Արքեպիսկոպոսին, որ իր կենաց համար առաջարկուած բաժակներուն պատասխանելով, ըսաւ թէ աշխարհի ամէն կողմերէն խնդակցութիւն ստացած է, և այս համախորհրդային համակրանքը կ'վերընծայէ Բէնդրպրրիի Արքեպիսկոպոսութեան ստացած նշանակութեան իր երեք նախորդներուն՝ Դէյդի, Պէնսրնի և Դէվբլի ծրով։ Խոստացաւ իր ձեռքէն եկածն ընել՝ Անկիրքն Եկեղեցին յուզող խնդիրները լուծելու համար։ Բայց յիշեցուց թէ ժողովրդական դարու մը մէջ կ'ապրինք, և քահանայ և եռանկ վարժանքն հանդուրժելի չէ Եկեղեցւոյ կառավարութեան մէջ։

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ.— Փոխարքայ Լորտ Քըրզըն անցեալ Երք. խօսելով Կալկաթայի մէջ Պէնկալի Առեւտրական Սենեկին կողմէ ի պատիւ իրեն արուած հացկերոյթին առթիւ, յորդորեց Հնդկաստանի բնիկները՝ գեղջը փոխելով թաղած իրենց ոսկի, արծաթի և ադամանդի գանձերը գործածելու ճարտարական ձեռնարկներու մէջ, վասն զի ըլլալով որ կառավարութիւնը պիտի պաշտպանէ իրենց ստացուածքը։ Այս պէտք է ըլլայ ամէն հայրենասէր Հնդիկի առաջին պարտականութիւնը։ զի այս կերպով միայն պիտի չենին խճաւոր գիներ Հին Ջուղայի, Դաւրէժի, Թաղվինի և Թէհրանի մէջեր։

ԱՆԳԼԻՈՅ ԵԿԵՂԵՑԻՆ.— Այսօր էսուտարա է. Խորհրդարանն անձամբ կ'բանայ, հեռն ունենալով Ալէքսանդրա Թագուհին։

* * Անցեալ Երք. տեղի ունեցաւ Քենդրպրրիի նոր Արքեպիսկոպոս Տքդ. Բէնսոլ Տէվիսոնի աթոռակալութիւնը, Բէնդրպրրիի մայր—եկեղեցիին մէջ։ Շատ չքեղ էր այն եկեղեցական թափորն որով Արքեպիսկոպոսն առաջնորդուեցաւ մինչև Խորանին առջև։ Սովորական ընթերցումներէն ու չարականներէն ետքը, Արքեպիսկոպոսն իր ուխտն ըրաւ, ապա կարգաւ գալով իրեն հնազանդութիւն խոստացան Մայր—եկեղեցիին երեքը, կանոնիկներն ու միւս քահանաներն եւ հոգեւոր պաշտօնեաները։ Ծառայութեանց, երեքն եւ պաշտօնէութիւնն Արքեպիսկոպոսական Պալատան Մատենադարանին մէջ հոգեւորի մը տուին ի պատիւ նոր Արքեպիսկոպոսին, որ իր կենաց համար առաջարկուած բաժակներուն պատասխանելով, ըսաւ թէ աշխարհի ամէն կողմերէն խնդակցութիւն ստացած է, և այս համախորհրդային համակրանքը կ'վերընծայէ Բէնդրպրրիի Արքեպիսկոպոսութեան ստացած նշանակութեան իր երեք նախորդներուն՝ Դէյդի, Պէնսրնի և Դէվբլի ծրով։ Խոստացաւ իր ձեռքէն եկածն ընել՝ Անկիրքն Եկեղեցին յուզող խնդիրները լուծելու համար։ Բայց յիշեցուց թէ ժողովրդական դարու մը մէջ կ'ապրինք, և քահանայ և եռանկ վարժանքն հանդուրժելի չէ Եկեղեցւոյ կառավարութեան մէջ։

ՖՐԱՆՍԱ.—Անգլոգոմեան կուսակցութիւններն համաձայնած են թէ Իւսպէռի խնդիրը Վարչութեան դէմ յարձակելու առիթներ պիտի գոյացնէ և պիտի բազմացնէ գայթակղական պայքարներն որով հարուստ է արդի վարչութիւնը։ Որով հետև Իւսպէռեան խարդախութիւնը սովորական տեսակէն չէ, ազգասէրեան խստերը կ'ընան կրակին վրայ եղ թափել։ Այս նպատակու ազգասէրեան Մորիս Պէնտ Երեսփ. Ժողովին Ուր.ի նստին մէջ հարցապնդում մ'ըրաւ զայն դերերուն համար զոր նախարարք և քաղաքական անձնաւորութիւնք ունանք խաղցին Իւսպէռի գործին մէջ, և այն մասնաւոր պարագաներուն համար որով չատ մը Պատուոյ Լէգէոնի նշաններ բաշխուեցանոյ։ Պէնտ ըսաւ թէ երկար տանէ՛ ի վեր արդէն տեղեկութիւն ունինք այս դանլիին քաղաքական բարոյականին վրայ, որու կ'նայնգաւէ Մ. Ֆրանց, այդ Գաֆելենը։ (բողոքի ձայներ. է կրէ) հեռապէս մեզ չզարմացնիր կառավարութեան չրշանակին մէջ գտնուող ընտրելիներու մասին Իւսպէռ ընտանեաց կողմէ Բարիզի պատժական դատարանին առջև տեղի ունեցած գայթակղական և անլուր յայտնութիւնները լսելով։ (Ժիսոր ձախակողմէն Ի կրէ, է կրէ)։

Վարչապետ Մ. Բոնպ խօսել կ'ուզէ, Պէնտ կ'ընդմիջէ. ազգասէրը թեր կ'ելնէ բանախօսին։ Մ. Բոնպ չկըրնալով խօսիլ, դատական նախարար Մ. Վալէի հետ դուրս կ'ելնէ սրահէն։ (Ձախակողմէն բազոքի գոչեր)։ Դեր տանապետ Լօքրուա ի զուր հանդարտութիւն կ'յանձնարարէ։ (Երկարատև մեծ ։) Շատ ձախակողմեանները կ'գչեն «մեզ ալ պիտի երթանք Մ. Բոնպի եռանէն, պիտի ելնենք սրահէն»։

Պէնտ կ'նարունակէ խօսիլ։ Ձախակողմեանք սկանլ չեն կարեր։ Լօքրուա կ'առաջարկէ լուսեցնել Պէնտէն։ Ժողովը կ'որոշէ այդպէս։ Մ. Բոնպ և Մ. Վալէ վերսին սրահ կ'մտնեն (Մաֆեր)։ Պէնտ մեծամասնութեան դէմ կ'ոգորի և կ'ըսէ. Այս ժողովին արդէն շատ անգամ կասկածելի և անընդունելի անձեր ընարած է գաղտնականութիւնը վարելու և երկրին գործերուն առաջնորդելու համար։ (Աղաղակներ գոյս հանչ'ցէ)։ կ'յուսամ որ դատական նախարարը պիտի փութայ ժամառաջ հերքել իրեն դէմ բարձրացած ամբաստանութիւնները։—Եբոչ։ Մաս։—(պռուալով), բայց այդ ամբաստանութիւններն ուտազակ, գող կնոջ մը կողմէ եղած են։ (Մաֆեր։)

Մ. Պէնտ կ'նարունակէ, սակայն ձախակողմեանք մեծ աղմուկ կ'յարուցանեն. բանախօսն անսնդմէ ուելի պառալով տարը գիտեն կ'գարնէ և ձեռքին տակ գտածներովը կ'հարուածէ գրասեղանը։ Ժողովը ասոր վրայ կ'որոշէ խօսելէ դադրեցնել Պէնտէն։ Կեդրոնէն ալ մեզ մը կ'հաւանի այս առաջարկութեան։ Պէնտ չուզեր վար իջնել բեմէն։ Դեր տանապետ Լօքրուա գլխարկը կ'դնէ և նիստը կ'դադրեցնէ։ Դադարի պահուն ալ Պէնտ վար չիջներ բեմէն. և նիստը վերաբացուելուն դարձեալ բեմին վրայ կ'գտնուի։ Ատենապետ կ'սպառնայ բռնութեամբ դուրս հանել ասլ զինքը։ Ասոր վրայ Պէնտ վար կ'իջնէ։ Դատական նախարարը խօսք առնելով կ'ըսէ թէ այս երեք անգամ է որ այս ժողովին մէջ հարցապնդում կ'ըլլայ Իւսպէռեան խնդրոյ մասին։

Պէնտ.—Եւ դեռ շատ անգամ պիտի ըլլայ։

Վալէ.—Ես կ'ուզէի գիտնալ թէ այս երկրին մէջ գոնէն ու խարդախները դեռ երկա՞ր ատեն իրրև զուեր պիտի նկատուին և պիտի թշնամանեն պատուաւոր անձերը։ (Հաւանութեան նշաններ ձախակողմէն հակառակութեան ցոյցեր աջակողմէն)։ Շատ կ'փափաքիմ գիտնալ թէ Իւսպէռները,—զոր չեմ երբեմն կարելուս համար երկար ատեն եպերերին դիս և որոնց ձերբակալումէն հաւատ ալ դարձեալ անհեղող ակզալ կ'նային ինձ,—այդ Իւսպէռները կ'ըսեմ, պաշտպաններ ունին արդեօք այս ժողովին մէջ։ Ուստի կ'ուզեմ գիտնալ թէ դարուս ամենամեծ խարեբաները պաշտպանել կ'ուզէ մթէ։ (Որոտագին ծափեր ձախակողմէն)։

Մ. Բոնպի պահանջմամբ ժողովը կ'որոշէ լռեցնել Պէնտէի հարցապնդումը, և ներկայացուած հարցապնդումներուն ցանկին մէջ անցընել զայն։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՊԱՐԱԿԱՍՏԱՆ.— Անցեալ Երք. 18 ուսա ճարտարագէտներ Բեռլերոպուրկէ ճամբայ ելան, Պարակասան երթալու համար, ուր պիտի շինեն խճաւոր գիներ Հին Ջուղայի, Դաւրէժի, Թաղվինի և Թէհրանի մէջեր։

ԱՆԳԼԻՈՅ ԵԿԵՂԵՑԻՆ.— Այսօր էսուտարա է. Խորհրդարանն անձամբ կ'բանայ, հեռն ունենալով Ալէքսանդրա Թագուհին։

* * Անցեալ Երք. տեղի ունեցաւ Քենդրպրրիի նոր Արքեպիսկոպոս Տքդ. Բէնսոլ Տէվիսոնի աթոռակալութիւնը, Բէնդրպրրիի մայր—եկեղեցիին մէջ։ Շատ չքեղ էր այն եկեղեցական թափորն որով Արքեպիսկոպոսն առաջնորդուեցաւ մինչև Խորանին առջև։ Սովորական ընթերցումներէն ու չարականներէն ետքը, Արքեպիսկոպոսն իր ուխտն ըրաւ, ապա կարգաւ գալով իրեն հնազանդութիւն խոստացան Մայր—եկեղեցիին երեքը, կանոնիկներն ու միւս քահանաներն եւ հոգեւոր պաշտօնեաները։ Ծառայութեանց, երեքն եւ պաշտօնէութիւնն Արքեպիսկոպոսական Պալատան Մատենադարանին մէջ հոգեւորի մը տուին ի պատիւ նոր Արքեպիսկոպոսին, որ իր կենաց համար առաջարկուած բաժակներուն պատասխանելով, ըսաւ թէ աշխարհի ամէն կողմերէն խնդակցութիւն ստացած է, և այս համախորհրդային համակրանքը կ'վերընծայէ Բէնդրպրրիի Արքեպիսկոպոսութեան ստացած նշանակութեան իր երեք նախորդներուն՝ Դէյդի, Պէնսրնի և Դէվբլի ծրով։ Խոստացաւ իր ձեռքէն եկածն ընել՝ Անկիրքն Եկեղեցին յուզող խնդիրները լուծելու համար։ Բայց յիշեցուց թէ ժողովրդական դարու մը մէջ կ'ապրինք, և քահանայ և եռանկ վարժանքն հանդուրժելի չէ Եկեղեցւոյ կառավարութեան մէջ։

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ.— Փոխարքայ Լորտ Քըրզըն անցեալ Երք. խօսելով Կալկաթայի մէջ Պէնկալի Առեւտրական Սենեկին կողմէ ի պատիւ իրեն արուած հացկերոյթին առթիւ, յորդորեց Հնդկաստանի բնիկները՝ գեղջը փոխելով թաղած իրենց ոսկի, արծաթի և ադամանդի գանձերը գործածելու ճարտարական ձեռնարկներու մէջ, վասն զի ըլլալով որ կառավարութիւնը պիտի պաշտպանէ իրենց ստացուածքը։ Այս պէտք է ըլլայ ամէն հայրենասէր Հնդիկի առաջին պարտականութիւնը։ զի այս կերպով միայն պիտի չենին խճաւոր գիներ Հին Ջուղայի, Դաւրէժի, Թաղվինի և Թէհրանի մէջեր։

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԻՒՄՊԼԻ—ՖԱԴՈՅԵԱՆ ԴԱՏԸ

(Շար. երեկի թիւին Ե վերջ)

ՎԿԱՆԵՐԸ

Լէնլ (վկայ, Իւսպէռեանց առնելիք ապրանքներուն հաշուեցնողը։)— Տիկին Իւսպէռ ասա կ'խօսի երբ կ'ըսէ թէ դրամ չառաւ։

Պաշտպան ֆասոքանը (Հանրի Ռոպէռ).— կարելի՞ բան է հաւատալ թէ մեծահարուստ սեղանաւոր մը Տիկին Իւսպէռի հետ ունեցած գործառնութեանց մէջ փոխանակ դրամի գոնարեղէն մը տայ—Ասիկա Ֆադոյի վկաներուն մէկն է, որ այդ սեղանաւորին գործառնութեանց վրայ տեղեկութիւն չունի։ Բայց կ'թողուն որ խօսի ան, միւոյնդեռ Թիֆէրիի Իւսպէռը կ'ընդմիջեն երբ կ'ուզէ խօսիլ դատական նախարարին վերայ, որ Ֆադոյի գործերուն վրայ ա՛լ աւելի տեղեկութիւն ունի։

Փոլիֆէր Վիկտէ.— Ֆադոյի տեսակցները քանիսն տեսնս՞ որ մեծ տարբերութիւն կայ նոր կողմէ տրուած գումարներուն և տեսակցներուն մէջ իրրև պարագ նշանակուած գումարներուն միջև։ Առավ 63 ու հարիւր տոկոս մը կ'տերեւի։

Ֆադոյի փաստաբանը՝ Ռուսս.—Ինչո՞ւ համար այս տեղաւորին դիմեցիք. կրնա՞ք բսել թէ ինչ միջոցներու դիմեցիք անկէ փոխ դրամ առնելու համար։

Թէրէզ Իւսպա.—Պէտք չունէի վաշխառուներու դիմել, անոնք իմ եաէս կուգային ինչպէս սա Մ. Ֆադոյը։

Փաստաբան Ռուսս.—Երբեք բան մը չցուցուցիք իրեն համազելու համար զինքն որ դրամ փոխ տայ ձեզի։ Մեծ ժառանգութեան մը խօսքը չբացիք իրեն։

Ֆադոյ.—Օր մը նամակի պահարան մը ցուցուցիք ինձ ըսելով թէ ասոր մէջ մեծ հարստութեան մը կայ, ոչինչ չէ։

Թէրէզ Իւսպա.—Եթէ այդ բաները գիտէք, ինչո՞ւ կ'հարցնէք։ Ես ամէն բանի կ'համբերեմ այժմ, ըսէք հոգ չէ. մեծ դատաստանին օրը պիտի խօսիմ ես։

Էմիլ Տէրէնիւ՝ իբրև վկայ. կ'ըսէ թէ Ֆադոյ 500,000 ֆրանք առաւ պարքի մը պայմանագրին երկարաձգման համար։

Ֆադոյի սեռերագը փաստաբան Բարդիլիկեր կ'պատմէ թէ օրն մէկը Բօ. մէջ Տորինեանք իրեն գալով վաշխառութեան ամբաստանութեան մը խօսքն բերաւ և ըսաւ թէ Ֆադոյի դէմ ձերբակալման հրաման ելած է, թէ տիկին Իւսպէռ շատ ազդեցիկ է, լաւ կ'ըլլայ որ Ֆադոյ գործն անուշ տեղը կապելու համար երթայ անգամ մը սեանուի տիկին Իւսպէռի հետ։

Բէնի Տէրէնիւ՝ որ գէր մարդ մ'է, իբրև վկայ կ'ներկայանայ, և կ'ըսէ թէ ինքը վաշխառութեան համար եղած ամբաստանագիրն ետ առնելու պատճառն ուրիշ բան չէր։ Ֆադոյ 3 տարեկեր հազար միլիոն ֆրանք ետ տալ։ Ասոր վրայ Ֆադոյ տիկին Իւսպէռի ոտքն ինկնալով խնդրեց որ ազատէ զինքն այս գործին մէջէն։

Տէլլէ Իւսպա.—Ես գրուար ապացոյցներով պիտի խօսիմ, կ'տեսնեմ որ Բարիզի մէջ արժէք ունեցողը հերմակին վրայ սեւն է։ Բայց այսօր հանդերձ պատուաւոր անձի ընտիր ալ հաւատալ է. ամենիկա լոյս և ճշմարտութիւն է։

Բարդիլիկեր կ'պատմէ թէ օրին մէկն իրենց ցոյց տուեցաւ Բրօֆորանները ժառանգութեան մէջ գտնուած արժէքաւորներու կարգներն են։ Երբ ես բոլոր արժէքաւորները տեսնել ուզեցի, տիկին Իւսպէռ ըսաւ թէ ատիկա մեր կործանումը պիտի ըլլար, և ուզեց դրամարկղը բանալ, ասոր վրայ Թզ չտուի որ բանայ։ Տիկին Իւսպէռ իր նեա ազկան ամուսնութեան վրայ խօսեցաւ, ըսելով թէ նպատակ ունի Հանրաքաւութեան մէջ բարձրատիճան անձի մը հետ ամուսնացնել, և ինձ խորհուրդ հարցուց. ես ալ խորհուրդ տուի իրեն թէ օրիորդն այդ անձին հետ ամուսնանալով շատ ազկի ընտրութիւն մը եղած կ'ըլլայ։ Ասոր վրայ տիկինը գալեց. «բայց աղջիկս չի սիրեր զանին»։ այդ միջոցին բարկանալով ըսաւ. «Խօսեցէք իմ վրայ որչափ որ կ'ուզէք, բայց աղջկանս վրայօք մի խօսիք։»

Նիսաք վաղուան յետաձգուեցաւ, Բրէմիէօ ծերակուտականը լսել

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.— Ֆրանսական դեսպան Մ. Բոնտան և անգլ. գործակատար Մր. ՀասլդՎԼտ երէկ Բ. Դուռն երթալով, յանձնարար տեսակցեցան Բարձր. Մեծ—Եպարքոսին և Արտաքին գործոց Նախարարին հետ։

—Բարիզի օսմ. դեսպան Սալիհ Միւնիր պէյ, որ սիգնալատրված Գալիս կ'գնայ Նսի, երէկ Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ—Եպարքոսին և Արտաքին գործոց Նախարարին հետ։

ԹՈՒՐՔԻՆԵԼԼԷՆ առեւտրական դաշնագրի խառն յանձնաժողովն երէկ ևս գումարուեցաւ Խարիսիէի պաշտօնական մէջ։

—Արտաքին գործոց Նախարարութիւնը Մաքսային Վարչութենէն ձեռնտաս պաշտօնեայ մը ուղած է Թուրքիէլլէն առեւտրական դաշնագրին մէջ ներմուծելի քանի մը յոդուածներու վրայ բացատրութիւն տալու համար, ի մէջ այլոց Մանիֆէսթոյի ձեւակերպութեանց մասին։

ԵՄԷՆԻ ՆԱՀԱՆԴԻՆ ծովեզերքներուն վրայ հսկելու համար, արդէն գանուած պահականաւերուն վրայ 4 յաւելեալ ուղեցան։ Նիմէզ, Գօզլու և Ասիր պահականաւերն արդէն սկսած են հսկողութիւն կատարել։

ՄԱՀ ԻՇԽԱՆ ՄԱՎՐՕՓՕՐՏԱԴՈՒԹԻ.—Կոնքրէթոց առաջնորդ, հելլենական դեսպանատան մասրան մէջ հոգեհանգստեան կատարուեցաւ ի յիշատակ իշխան Մավրոքորտատոյի։ Ներկայ էին գործակատար Մ. Բոյէն, դեսպանատան ու հիւպատոսարանի պաշտօնատարներէն չորս պատուոյ, Ցուհաց Գամարիրքարանի Սինոդին Ա. քարտուղար արհիմանդրիտ Կենեատիոս, Եդեսացի Պատրիարքական փոխանորդ արհիմանդրիտ Երմանոս, Սի նա Լերան և Այնորզի վանքերուն պատուիրակները, Մ. Լ. Զարիֆի և որդիք, Գարաթէոսորի էֆ. և դստերք, Անտրան կղզիին երեւելիք, Զարիսն ազգական վարժարանի Տնօրէնուհին, գրական և երաժշտական Սիլլոգոսներուն Նախագահներն և հելլէն գաղթականութեան երեւելիք։

—Իշխան Մավրոքորտատոյ վերջերս իր կրտսեր աղկան (Մ. Գալիմանի հետ ամուսնացեալի) զաւակին որդեգրած և Նիքոլաս Մավրոքորտատոյ անունը տուած էր անոր։

—Հանգուցեալ իշխանին յուղարկաւորութիւնը տեղի պիտի ունենայ պետական ծախքով։

—Վերջին թղթատարով առնուած Ա թէնքի լրագրոյ մեծամասնութեամբ ի վեր կ'հանեն իշխան Մավրոքորտատոյի դիւանագիտական արժանիքն ու գործունէութիւնը։ Իշխանը մեծապէս նպաստած է Հելլէն գրականութեան ծաւալման Թուրքիոյ Յոյն հատակագրեանց մէջ, իբրեւ նախագահ գրական Սիլլոգոսին։ Եւրոպական Թուրքիոյ բոլոր նահանգներու գիւղերուն վիճակագրութիւններն ունէր իր քով, եւ հետեւապէս Թուրքիոյ գործերը լաւագոյն ճանչցող դիւանագէտներէն մին էր։ Այս պայմաններուն մէջ, իր մահս այս պահուս ազգային կորուստ մ'է, կ'ըսեն Աթէնքի լրագիրք։ Իշխան Մավրոքորտատոյ պահած ունէր իր հոր ժառանգ դիւանաթուղթերը, որք Ցունաստանի պատմութիւնը կ'պարունակեն 1820էն մին չեւ իր մահը։

—Իշխան Մավրոքորտատոյ, ինչպէս բոլոր, նուազման մը հետեւանք մեռած է։ Սասակի հարբուխ մը բռնուած էր, և որովհետեւ որսի հիւանդութիւն ալ ունէր, կոկորդին մէջ պալար մը գոյացաւ, որ վիրաբուժական գործողութիւն մը անհրաժեշտ դարձուց։ Ուրբաթ առաւօտ սակայն կաթուածը վրայ հասաւ և լմնցուց։ Մահուան առաջին լուրն առնելուն պէս, Եկեղեցի Պատրիարքական փոխանորդ արհիմանդրիտ Երմանոս, Սի նա Լերան և Այնորզի վանքերուն պատուիրակները, Մ. Լ. Զարիֆի և որդիք, Գարաթէոսորի էֆ. և դստերք, Անտրան կղզիին երեւելիք, Զարիսն ազգական վարժարանի Տնօրէնուհին, գրական և երաժշտական Սիլլոգոսներուն Նախագահներն և հելլէն գաղթականութեան երեւելիք։

—Իշխան Մավրոքորտատոյ վերջերս իր կրտսեր աղկան (Մ. Գալիմանի հետ ամուսնացեալի) զաւակին որդեգրած և Նիքոլաս Մավրոքորտատոյ անունը տուած էր անոր։

—Հանգուցեալ իշխանին յուղարկաւորութիւնը տեղի պիտի ունենայ պետական ծախքով։

—Վերջին թղթատարով առնուած Ա թէնքի լրագիրք մեծամասնութեամբ ի վեր կ'հանեն իշխան Մավրոքորտատոյի դիւանագիտական արժանիքն ու գործունէութիւնը։ Իշխանը մեծապէս նպաստած է Հելլէն գրականութեան ծաւալման Թուրքիոյ Յոյն հատակագրեանց մէջ, իբրեւ նախագահ գրական Սիլլոգոսին։ Եւրոպական Թուրքիոյ բոլոր նահանգներու գիւղերուն վիճակագրութիւններն ունէր իր քով, եւ հետեւապէս Թուրքիոյ գործերը լաւագոյն ճանչցող դիւանագէտներէն մին էր։ Այս պայմաններուն մէջ, իր մահս այս պահուս ազգային կորուստ մ'է, կ'ըսեն Աթէնքի լրագիրք։ Իշխան Մավրոքորտատոյ պահած ունէր իր հոր ժառանգ դիւանաթուղթերը, որք Ցունաստանի պատմութիւնը կ'պարունակեն 1820էն մին չեւ իր մահը։

—Իշխան Մավրոքորտատոյ, ինչպէս բոլոր, նուազման մը հետեւանք մեռած է։ Սասակի հարբուխ մը բռնուած էր, և որովհետեւ որսի հիւանդութիւն ալ ունէր, կոկորդին մէջ պալար մը գոյացաւ, որ վիրաբուժական գործողութիւն մը անհրաժեշտ դարձուց։ Ուրբաթ առաւօտ սակայն կաթուածը վրայ հասաւ և լմնցուց։ Մահուան առաջին լուրն առնելուն պէս, Եկեղեցի Թագաւոր Թիւնապահի մը միջոցաւ իր ցաւակցութիւնն յայտնել տուաւ Մավրոքորտատոյ իշխանուհւոյն։ Մի՛ոյնպէս եղան ալ անձամբ այցելութիւն տալու իշխանուհւոյն և իր փեսաներուն՝ Մ. Մ. Գալիմանի և Սուլցոյի։ Օլկա Թագուհին եւս իր ցաւակցութիւնն յայտնել տուաւ պատուակալ տիկնոջ մը միջոցաւ։ Վարչապետ Մ. Տէլիանիս, քաղաքական կուսակցապետներն և ուրիշ բարձր անձնաւորութիւնք եւս ցաւակցական այցելութիւն տուին ընտանիքին։ Իշխան Մավրոքորտատոյ ունէր տարեկան 4,000 ֆր. է։ Կանայիկ Մէֆմիճէ, Օսմանիէ և Իսթիլալ, Ս. Փրկիչ պատանեաց Մեծ—Խոյնը։ Պատուոյ Լէգէոնի մեծ սպայութեան Խաչը։ Ս. Անան և Տանիլ պատանեաց ներքին Մեծ—Խաչերը։

—Պոլսոյ հելլէն Առեւտր. Սենեկին եւս, որուն պատուակալ նախագահն էր հանգուցեալ իշխանը, որոշեց 1. ցաւակցական հեռագիր մուղղել Մավրոքորտատոյ իշխանուհւոյն. 2. պսակ մը դնել դագաղին վրայ. 3. Կիրակի հոգեհանգստեան պարարագ մատուցանել տալ. 4. իր ամաթթերին մէջ հրատարակել իշխանին կենսագրութիւնը, հանդերձ կենդանագրով։

ՕՍՄ. ԲԱՆԱԿԸ.—Թուրքերէն թերթերը կ'ծանուցանեն թէ զանազան զորաբանակներու հրամատարներ Սպարապետ Թիւնէն հրաման ընդունած են տեղեկացնել թէ իրենց տրամադրութեան տակ փոխադրական ինչ միջոցներ ունին, և թէ ի հարկին գաւառակներէն օրչիկ գրաստ և սայլ պիտի կրնան ժամակարգել բանակին։

—Կայս. Իրատէի մը համաձայն, Ադ նաստուլի և Բուժելիի նահանգներէն 2,000 ձի պիտի գնուին հեծելազօրայ և Թնդանօթաձիգներու համար։ Գնուելիք ձիերուն չափերը Արքունի մասներու Տնօրէն Յերգ Յայիգ փաշան պիտի որոշէ, և ժամանգէտ ատաներէ կազմուած յանձնաժողով մը նահանգները պիտի երթայ, ձիերն ընտրելու և գնելու համար։ Ամկից գլաս, օսմ. բանակին պէտք ունեցած ձիերուն մէկ մասն ալ, 1800 հատ, օտար երկիրներէ պիտի գնուին, ո՛ւր որ ժամն գտնուին։

—Սպարապետութիւնը ձեռնարկած է երկու Հիւսար գունդերու կազմութեան, ինչպէս երկի ծանուցինք։ Տակաւին—փաշայի զօրանոցին մէկ մասն այս երկու հեծելագունդերուն համար ընկալութեան պիտի յատկանայ։

ՎԱՒՆՈՑԻ կառավարական պաշտօնատունն անցեալ Շբ. օր ժողովին այրեր է։ Վնասը 100,000 ֆր. է։

ՊՈՒԼԿԱՐ ԽՌՈՎԱՐԱՐՔ.— Պուլկար կառավարութիւնը շրջաբերական մը ղրկեց բոլոր քաղաքապետներուն, հրաւիրելով զանոնք որ լուծեն խռովայոյզ ընկերութիւնները, և անոնց բոլոր թղթակցութիւններն ու դիւանաթուղթերը գրաւուին։ Աներեսայ Շբ. Իրիկուն, Սոֆիայի ոստիկանութիւնը ձերբակալեց երեք հռչակաւոր խռովարարներ, Միխայլովսքի, Զանչէվ, և Նիքօլով, որք բանտարկուեցան Խռովայոյզ ընկերութեան կեդրոնատեղին կնքուեցաւ և բոլոր թուղթերը գրաւուեցան։

—Վարչապետ Մ. Տանէվ Սօպրանիէին մէջ յայտարարեց թէ այդ ընկերութեան գոյութեան չի կրնար աչք գոցել, քանի որ ան օրինական պատուէրներու հակառակ կ'գործէ։ Կառավարութիւնն որոշած է ոստիկանապետին վրայ զինուորական շրջան մը հաստատել, հրատխուսքերուն անքան արդիւնաւոր համար։ Թուրքերէն թերթերը Նայէ Ֆրայէ Բրէսէէ առնելով կ'ըսեն թէ Պուլկար իշխանապետութիւնն հրատխուսքերուն շարժման վայրերը զինուորներով պաշարած է։

ՀԱՆՐՕԳՈՒՈՅ ՇԵՆՈՒԹԻՒՆԻՆ Ի ԶԱԹԱԼՁԱ.—Զաթալճայէ կիր, որուն թատրոնով կ'նեւագրուի թէ հանրօգուտ շինութեանց վերաբերեալ յատակաձեւերն ու ծրագրերը Պոլիս ղրկուած են, և հրամանի կ'սպասուի, շինութիւններն անմիջապէս սեսելու համար։

ՕՍՄ. ԲԱՆԱԿԻՆ ԶԻՒՐԸ.— Կայսերական ձիասանոցներուն (Հրա) մէջ ձեռք առնուած միջոցներուն և ձիարշաններուն արուած քաջալերութեանց շնորհիւ, տեղական ձիերու արտադրութիւնը կրնայ բուել օսմ. բանակին պէտքերուն։ Ասոր համար Կայսերական Իրատէ մը կ'հրամայէ հեծելազօրաց և թնդանօթաձիգներուն պէտք ունեցած ձիերը գնել Անատոլուի և Բուժելիի նահանգներէն։ Այս նպատակաւ մէն մի նահանգի մէջ յանձնաժողով մը պիտի կազմուի։ Զինուորական պատասխանատու Ընդ. Վարչութիւնը պիտի հայթայթէ պէտք եղած գումարները։ Այս հրաման Սպարապետութեան կողմէ հաղորդուեցաւ բոլոր զօրաբանակներու հրամատարներուն։

—Կայսերական հրամանաւ Զիքիէլերի և Սուլթան—Սուլի կայսերական ոգաբարանոցներուն համար նոր յատակներ (այսչէր) պիտի գնուին։

ԿԱՏՂԱՏ յուն մը երեկ երկու թուրք խաւաս Ղալաթիոյ կողմը,

ԴԻՍԱԿԱՆ ՊԱՇՏՕՆԱՏԱՐՔ. — Կայսերական Իրատէի մը հրամանաւ, Դասական նախարարութիւնը չոգաբերականով մը աղդարարեց դասական քննիչներուն թէ դասական պաշտօնատարք, ա՛վ որ ալ ըլլան և ի՛նչ ասիճան ալ որ ունենան, անմիջապէս պաշտօնակ պիտի ըլլան և դասատանի պիտի ենթարկուին, եթէ իրենց պարականութեանց մէջ թերանան, և ուր է զեղծում գործեն։

ՀԱՊԵՇԱՍՏԱՆԻ Բ ՄԻՒԹԻ.—Կայսրէհին, եթէ պէտք է հաւատ ընծայել Աթէնքի լրագրոյ խօսքին, այս տարի Երուսաղէմ պիտի երթայ լուսա և երկրպագութիւն Ս. Տեղեաց։

ԱՓՐԻԿԵԱՆ ՏՐԻՊՈԼՍՈՅ ոստիկան զինուորներուն վրայ 274 հոգի ևս պիտի աւելնան։ Այս նպատակաւ, 572,949 ղ.ի վարձ մը բացուեցաւ։

ԲԱՇԿԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ, ուրբաթ իրիկուն, արտասովոր նիստ մը գումարեց, ընկերութեան հիմնադրութեան 48րդ տարեդարձին առթիւ, 1903—4 ակադեմական տարուան համար նոր դիւանի ընտրութիւն կատարելու։ Մասնաւոր քարտուղար Տ.որ. Անառէ Անթիբ ընկերութեան տարեկան տեղեկագիրը կարդաց, ի վեր հանելով վերջացող տարուան մէջ ներկայացուած գիտական աշխատութիւններ։ Խօսեցաւ Կաղլի Մեղէլլի հրատարակութեան յաղագսի վրայ, որուն պատասխան է ընկերութեան ելմտական անձուկ վիճակը։ Նոր դիւանը պիտի զբաղի գրամական կացութիւնը բարւոքելու։ Տ.որ. Անթիբ խնդրեց որ ընկերութեան անդամք տարեկան հանգանակութիւն մը կատարեն իրենց մէջ, և ընկերութեան թղթակից անդամներն ալ մարց տուք մը վճարեն։ Յետոյ ընկերութեան գիտական աշխատութեանց դասնալով, ըսաւ թէ ընկերութեան գործը բեղմնաւոր եղած է ամէն տեսակ աշխատութիւններով։ 40էն աւելի գիտական զեկուցումներ եղած են, հիւանդանոցներու վեց վիճակագրութիւններ և բազմաթիւ անդամական բեկորներ և հիւանդներ ներկայացուած են։ Բալոր այս զեկուցումներուն վրայ չանեկան վիճաբանութիւններ եղած են։ Վերջացուց իր տեղեկագիրը, բարեմաղթութիւններ ընելով Օգոստոսի Կայսեր փառաց և երջանկութեան համար, Որուն հայրական հովանւոյն տակ Բժշկական Ընկերութիւնը կ'ապրի և կ'բարգաւաճի (Ծ.գ.)։ Ընկերութիւնն ապա 1903—4 տարուայ համար իր դիւանը կազմեց։ Ներկայ անդամոց թիւն էր 17, բացարձակ մեծամասնութիւն 9։ Տ.որ. Թարթա և Աբիոգէ քուէ համարի քննիչ ընտրուեցան։ 14 քուէով նախագահ ընտրուեցաւ ռուսական հիւանդանոցին բժշկապետ Տ.որ. Զէրոդիէվ, Ա. դեր—նախագահ՝ Տ.որ. Պալիոս (17 քուէ), Բ. դեր—նախագահ՝ դեր—Ծովակալ Տ.որ. Ֆիքրի փաշա (9 քուէ), ընդհ. քարտուղար՝ Տ.որ. Եղուպեան (10 քուէ), մասնաւոր քարտուղար՝ Տ.որ. Անտոնաքուրս (11 քուէ), քարտուղար խմբագիր՝ Տ.որ. Ռիցօ, գանձապետ՝ Տ.որ. Մրիոգ-Ֆորիսէ, գրապետ՝ Տ.որ. Բէսէճէն Աքէսդորիէն։ Տ.որ. Զէրոդիէվ նախագահական ատոռն անցնելով, ելոյթներ լրութիւն յայտնեց իրեն եղած պատուոյն համար, ինչպէսեւ ընկերութեան ընդհանուր կալուածութիւնները մասոյց նախորդ դիւանին անդամներուն։ Յետոյ բժշկիներ մեծարուելու նպատակով անդամներուն, ընկերութեան 48րդ տարեդարձը ասնելու համար։ Ընկերութիւնն այս տարի հաղկերոյթ չառաւ ինֆլուենցայի պատճառաւ, որ խրնդալի կարգադրիչ յանձնաժողովին անդամներէն մէկ քանին իրենց տուներուն մէջ գոված է։

—Ուրբաթ օրուան ժողովական նիստին մէջ նոր վիճաբանութեան նիւթ եղաւ փողոցները ծովու ջուրով ոռոգելու դրութիւնը։ Տ.որ. Թէոմէն Աքէսդորիէն կարիւոր դեկուցում մը կարդաց մասնաւորապէս ծովու ջուրով ոռոգելու դրութեան առաղջարար հանգամանքին վրայ, երկարօրէն նկարագրեց ժանտանդին դէմ մաքառելու համար անօրինելի միջոցները, և առաղջապահական օրինաց համաձայն ջրադիներու յատակաձեւ մը պարզեց։ Ինդրեց որ Վասֆ-ի հասանքէն, իբրեւ շարժիչ զօրութիւն, օգուտ քաղուի, ծովուն ջուրը ցամաք բերելու համար։ Տ.որ. Թէոմէն կ'կարծէ թէ ծովու ջուրով, որ միկրոբներու դէմ ոգորող տարրեր կ'պարունակէ եթէ կոյանոցները մաքրուին, կարելի պիտի ըլլայ ժանտանդի համաճարակներու առաջքն առնել։ Տ.որ. Յակոբեան յղութեան Երդ և 7րդ ամիսներու մէջ պատահած ժանտանդի երկու դէպքեր յիշեց, որոց ախտանիշները ճանչնալու դժուարութեանց վրայ ճառեց։ Այս առթիւ ժանտանդի միջոցին պաղ լոգանքներու չարաչար գործածութեան դէմ խօսեցաւ, և խորհուրդ տուաւ ժանտանդ գաղջ լոգանքներու կիրառութիւնը, պաղ լոգանքներու կիրառութիւնը ժամանակ պարագաներու վերապահելով։ Տ.որ. Եղուպեան և Ֆ. համակարծիք գտնուեցաւ Տ.որ. Յակոբեանի, և ըստ թէ պուլկարական հիւանդանոցին մէջ այս դրութեամբ 21 հիւանդներ դարմանուած են, որոց վրայ իր ըսած զննութիւնները պիտի հաղորդէ ընկերութեան։ Տ.որ. Թէոմէն Աքէսդորիէն պատնդեց որ Տ.որ. Յակոբոի իր դարմանած երկու հիւանդներուն ժանտանդին պատճառները պարզէ։ Տ.որ. Յակոբեի պատասխանեց թէ իր երկու հիւանդներն ու անոնց եղբայրը ոսարէ կերած էին։ Միշտ ոսարէն, ժանտանդին պատճառը։

ՄԱՌՍԱՆԵՆԳՈՒԹԻՒՆ.—Իզմիրէ կը գրեն թէ անցեալ Եշ. գիշեր, ժամ 10ին միջոցները, Իզմիրի քարափին վրայի պահականոցին սպայէ հրաձգի պատիւն մը լսելով, ձայնին եկած տեղը կ'փնտրեն, և կ'տեսնեն որ անծանօթ մարդ մը նաւակով քարափն եկած է, և կռնակը պարկ մ'ունենալով կ'փախչի։ Իսկոյն կ'սկսին հալածել զայն։ Մարդը տեսնելով որ պիտի բռնուի, պարկը կռնակէն վար կ'նետէ և փղոցներուն մէջ անհետացած կ'ըլլայ։ Պարկին մէջ կային 37 տուփ վառօդ։

ՑՈՒՆԱՍՏԱՆ ԵՒ ԹՈՒՐՔԻԱ.— Վիեննայի Թերթերուն մէջ կ'կարդանք թէ Աթէնքի Կառավարութեան կողմէ յայտարարուեր է որ եթէ Պուլկար անհնդարձ տարրեր չափն անցնեն, Ցունաստան պատրաստ է ակնկալել Օսմ. Տէրութեան՝ ի պահպանում կարգապահութեան։ Վարչապետ Մ. Տէլեանիս հակառակէ պուլկար խռովարարներուն։ Բայց յիշեալ Թերթերը կ'յարեն թէ Թուրքիա ա՛յնքան օրաւոր է չնորհիւ իր սպառազինութեանց և իր զորաց բազմութեան և կարգութեան, որ արտաքին գործակցութեանց պէտք պիտի չունենայ, եթէ երբեք հարկ ըլլայ պահպանել անգործութիւնը Բուժելիի գաւառաց մէջ։ Աթէնքի մամուլն հակառակ կ'գրէ պուլկար խռովարարներուն։

ՔՐՈՆԻԿ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

Յարութիւն սարկաւագ Կամսարական կոչուած անձին ի՛նչ տեսակ մէկն ըլլալուն վրայ Վանայ Թղթակցութեանց մէջ լիսլի տեղեկութիւնք տրուած էին արդէն, և վաւերական իրողութիւններու վրայ հաստատուած գանգատագրեր ուղղուած էին Պարիզարքարան։ Երբ, անցեալները, Ս. Հայրապետին Դիւանատունէն յանձնարարութիւն մը եկաւ Ս. Պարիզարք Հօր որ այս մարդը Վարդապետ (!) ձեռնադրելու (!!), դիտել տուինք թէ այդ կարգի մէկու մը համար Մայր Աթոռոյ կողմէ եկած յանձնարարութիւն մը ո՛րքան տարօրինակ կը թուէր մեզ, և ո՛րքան պիտի գայթակղեցնէր Վանայ և Արթամարի Թեմականները։ Պարիզարքարանը, կամ կրօնական ժողովը, չկարողացաւ գտնուիլ տալ Մայր Աթոռէն եկած յանձնարարութիւն, և չտա իրաւամբ։ Հիմա, կ'լսենք թէ Ն. Ս. Օծութեան Հայոց Հայրապետին դիւանապետ և խորհրդական Տ. Կորիւն Վրդ. գրեր է Ս. Պարիզարք Հօր թէ այս յանձնարարութիւն առթիւ իրեն և Գրն. Խոսրէն Արիմեանի համար Բէյաղզիի մէջ եղած ենթադրութիւնք անիմն են, որովհետեւ իրենք Յարութիւն սարկաւագին ո՛րպիսի անձն ըլլալը Վանայ տեղապահ Սահակ Եպս.ին հարցուցին, և անիկա առէջ մարդ է ըսաւ (?)։ Աւասիկ Կորիւն Վրդ.ին բովանդակ պատճառաբանութիւնը.—Սահակ Եպս.էն բարի վկայութիւն առուած է եղեր։—Բայց որովհետեւ ա՛յ թէ Սահակ Եպս., այլ Պարիզարքարա՛ն էր, կրօնական Ժողո՛վն էր որ յանձնագրեցաւ Յարութիւն սարկաւագին Վարդապետ ձեռնադրելու խնդիրքը, որովհետեւ Պոլիսէն մերժում կրնէր ե՛ւ քէն էր որ յիշեալը դիմած էր Էջմիածին, Հայրապետական դիւանապետը պարտական չէր մինչ նախ և առաջ հարցնել Պարիզարքարանի թէ ի՞նչ էր այս արարածին բարոյական և վարչական անցեալը, թէ ինչո՛ւ զլացուած էր Վարդապետ ձեռնադրուելու իր խնդիրքը։ Ձեռնադրման հրամանը Պարիզարքարանէն պիտի բխէր, ըստ Պարիզարքարանի Օրէնքին, ո՛չ թէ Սահակ Եպս.էն, և քանի որ Պարիզարքարանը մերժած էր այն արտօնութիւնը, Հայրապետական Դիւանատունը պէտք էր իր խնդրան լոյսը ցոյց Պարիզարքարանէն, ո՛չ թէ Վանայ տեղապահէն։— Բայց նայի՛նք իրա՞ւ է որ նոյն ինքն Սահակ Եպս. այնքան պաշտաւոր վկայութիւն մը տուած ըլլայ յիշեալ Յարութիւն Կամսարականին համար, զոր սարկաւագ ձեռնադրելուն շատոնց զղջացած է անոյշա Տ. Գրիգորիս Արք. Կրօնական Ժողովոյ Ատենապետը, քանի որ Սահակ համամիտ չէ անոր Վարդապետ ըլլալուն։ Մեր առջեւ չունինք Սահակ Եպս.ին գիրն առ Կորիւն Վրդ.։, բայց նախընթաց եօթնեկին մէջ նոյն Սահակ Եպս.էն գիր մը եկաւ Պարիզարքարան, որով կ'գանգատի Յարութիւն նարկաւագին վարմունքէն, և կ'ծանուցանէ թէ Վանայ Թեմերէն միոյն մէջ զինք հովանական պաշտօնի կոչած ըլլալով, վերջերս հարկադրուած է նաև կանչել զինք Վան, որովհետեւ ա՛յն տեղէն ալ ծանր գանգատներ եկած էին իր զանազան վարմունքներուն համար։ Այս իրերայաջորդ գանգատներն ա՛յնպիսի բնութիւն մ'ունին որ աւելի արդար պիտի ըլլար այն կէս մը կրօնաւորութիւնն ալ վրայէն առնելով թողուլ զինք իբրեւ աշխարհական իր անձնական բնազդներուն հետեւելու, քան թէ կրօնաւորութեան լուծն ա՛լ աւելի ծանրացնել իր վրայ։ Եւ տա՛ ինչ տեսակ մէկու մը վարդապետական ասիճան կ'ենդրուէր Մայր Աթոռոյ պաշտօնական կնիքովը!։ Ըսել է որ եթէ այս մարդն ուղղակի Մայր Աթոռի իրաւասութեան տակ ըլլար, ի վաղուց Վարդապետ ձեռնադրուած պիտի ըլլար, ա՛վ գիտէ ի՞նչ տեսակ ազդեցութեամբ կամ զօրութեամբ։ Կարիւ Վրդ. և Գրն. Խոսրէն Արիմեան արդէն այնքան ներողամիտ են, այնքան թոյլատու, այնքան բարեսիրտ, և այնքան դիւրին է իրենց մէջ համոզումներ գոյացնել, որ ամէն ասիս Տփղիսի Թղթակցութիւններուն մէջ կ'տեսնենք թէ ո՛ր տաճիան դիւրաբեկներ, կամիլակներ, և եկեղեցական տաճիաններու պատիներ կ'բաշխեն առնոց որ դիմաւ ընելուն և հայցելուն կերպը գիտեն, այն ալխարհական իմաստութեամբ որ ամենայն ինչ է յաջողելու համար կեանքի ասպարէզներուն մէջ։ Իրա՛ւ է որ երեք ամիսի ի վեր անպատասխանի կ'թողուի Հայոց Պատրիարքին պաշտօնական դիմումը, որով Արքեպիսկոպոսութեան պատիւը կ'խնդրեր Արեւմտեան Հայոց երեք արժանաւոր Եպիսկոպոսներուն համար, որք եթէ ոչ ուրիշ արժանիքով, եթէ ոչ ուրիշ ծառայութեամբ, գէթ ասիճանի երիցութեամբ առ այն իրաւունք ստացած են առաւել քան կարգ մը Արքեպիսկոպոսներ որք թաւքիրիս Եպիսկոպոսներէն աւելի ժամիկ կ'գանուին Մայր Աթոռին։ Կ'երեւի թէ Սահակ Եպս. մ'ալ չէ գտնուեր որ բարեխօսէր Արեւմտեան Հայոց այս երեք Եպիսկոպոսներուն համար...։ Կամ կ'երևի թէ Արքութեան ասիճանին պաշտօնագրերը դիւրաւ չեն ելներ Կարիւ Վարդապետներու և Գրն. Խոսրէն Արիմեաններու խստապահանջ ղեկավարութեան տակ գտնուող Դիւանատունէն։ Ապա թէ ոչ, ի՞նչ հետեւանք։ Ապահովապէս, Շերլօք Հոլմսի մը պէտք չկայ, առեղծուածը լուծելու համար։

Ս. Պարիզարքն երէկ Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցաւ Մեծ—Եպարքոսն Բարձր. Ֆէրիմ փաշայի հետ։

—Զմիւռնոյ Ս. Լուսաւորչեան Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը հրաժարած ըլլալով, նոր ընտրութիւն կատարուեր և անդամ ընտրուեր են Տեարք Կարապետ Աղնուրեան, ՅովՅովհաննէս Գ. Փափազեան, Տ.որ. Տ. Սպարթալի, Յակոբ Վարեէմէզեան և Յովհաննէս Գեղասղլեան։

—Իզմիրի Առաջնորդ Տ. Մելքիսեդեկ Արքեպս. ժամերս պիտի հրաժարի. Պ. Մանթաշէֆի իր ասունը հրաւիրած է զինք և գարնան Սրբազանին եղբարն Իզմիր երթալով՝ պիտի առնէ տառի զինքը։

—Իզմիրէ կ'գրեն մեզ Յնվ. 31 թուով.—Հեծելեանի արդիւնքէն մնացած զուտ 525 ոսկիէն Ն. Հարենց էֆ. 325 ոսկի ազգ. ազգին յանձնեց, մնացեալ 200 ոսկին համար ալ Թուրք մը տուաւ Փեար. 28ին վճարելի։ Բազ. Ժողովն որոշեց այս 325 ոսկին ազգ. արդէն մէջ պահել, և 200 ոսկի ալ Հիւանդանոցի անմիջական պէտքերուն յատկացնել։

«—Սոյգ աղբիւրէ կ'իմանանք թէ Մեսրոպեան դպրոցին մէջ 217 աշակերտ և Հռիփսիմեանին մէջ 160 աշակերտուհի կ'կրթուի, 106,000 ղրշ. ծախքով, որուն 85,000 ղրշ.ն ազգ. անուակը կ'վճարէ։ Այս 21,000 ղրշ.ի բացը գոցելու համար Ուսումնական Խորհուրդն որոշած էր Աղքատախնամի Ընկ. հետ միանալով քանի մը երեկոյթներ տալ 20 ղրշ. մուտքով, ուր ամէն մարդ կարնար գալ պարզ հագուստով առանց զարդի, առանց սեթեւեթի։ Այս երեկոյթներէն մին Յնվր. 3ին տեղի ունեցաւ, բայց արդիւնքն այնչափ գոհացուցիչ չեղաւ։

«—Կիրակի, Փեար. 2, երեկոյթ մ'ևս պիտի տրուի։ Շնորհիւ խնամակալուհւոյ ջանքերուն, որոց մէջ կ'յիշենք Տիկին Լիսա Յ. Բարզեան, Ա. Գ. Մարկոսոֆ, Ս. Գոճամանեան, Ե. Աղաբեկեան, Օր. Ի. Շահմանեան, այս երեկոյթը մեծ յաջողութիւն պիտի ունենայ։

«—Տեղւոյդ թերթի մը թղթակիցն յարդի մէջ մա՛ փնտռելու ելեր է։ Կ'ըսէ թէ Մասքաւէտ Տիրան Յ. Էքիզլէրի զըրկած 2600 ֆրանքը կա՞կ է եղեր և ո՞չ թէ նուէր։ Տեղւոյս Վարչութիւնն այս մասին որ և է պաշտօնական գիր ընդունած չըլլալուն, իբր նուէր արձանագրեց։ Նուէր կամ կասկ, ազգին համար տարբերութիւն մը չունի, բաւական է որ գայ և օրն օրին հրատարակուի, Արևելքի մէջ այս լուրը շատ դոյն երեւցաւ այսօր։»

—Կիրակի առաւօտ Հիւանդանոցի մասին մէջ, յանուն Ս. Պատարագ մատոյց Տ. Վարդան Ծ. Վ. Բրսխոսնեան, և հոգեհանգստեան պաշտօն կատարուեցաւ հանգուցեալ Մանուկեան Սարգիս էֆ.ի հոգւոյն համար։ Հանգուցեալին զաւակները, ըստ սովորութեան, իրենց հօրն անուան տարեդարձի յիշատակին, Հիւանդանոցի ընդհանուր պաստպարելոց, և Ս. Յակոբայ Որբանոցի սաներուն թէ՛ ցորեկ և թէ՛ երեկոյեան հացկերոյթի ասին։ Այս առթիւ, Ս. Պատարագէն վերջը Կիւլպենկեանց դամբարանին վրայ, հանդիսաւոր հոգեհանգստեան պաշտօն կատարեցաւ։ Ազօթքներ եղան նաև Կիւլպենկեան հանգուցեալ Սարգիս էֆ.ի համար, որուն մարմինն Հիւանդանոցի չորփափկին մէջ ամփոփուած է և անուան տարեդարձ էր երէկ։ Սարգիս Կիւլպենկեան որդիք, այս առթիւ, ընդհանուր պատապարելոց բաշխեցին շաքարեղէն եւ պասուց։

—Կարապետ էֆ. Իւթիւճեան, որուն ակարութիւնը ծանուցինք երէկ, կ'առապի իր հին հիւանդութենէն՝ դժուարամարսելի։ Վերջերս ալ սասակ պաղ առած ըլլալով՝ տաքութիւն եկած է վրան, ախորժակը կորուած և ընդհանուր կերպով ուժաթափ եղած է։ Շատոնց մ'է որ անկողնի կ'ծառայէ, և թէեւ առ այժմ իր վիճակն ալ ունի երկիւղալի, բայց իր յառաջադեմ տարիքին պատճառաւ զինք դարմանող բժիշկները՝ Տ.որ. Նաֆիլեան փաշա և որդին՝ Տ.որ. Մասիս, վախ կը յայտնեն թէ մի՛ գուցէ կնճռաւութիւն մը ծագի։

—Պոլսոյ հելլէնական Նախարդ դեսպան իշխան Մավրոքորտատոյի մահուան առթիւ, Ս. Պատրիարքը ցաւակցական գիր մը ուղղած է հանգուցեալին կնոջ։

—Պատրաստի Բ.որ. Ժողովոյ գլխաւորը նոր հեռագիր մը ուղղած է Պատրիարքարան, որով կ'խնդրէ իրենց վիճակին Պատր. Փոխանորդ կարգել Դամասկոսի առաջ. Տ. Սերովբէ Վ. Սամուէլեանը։ այս առթիւ հարկ եղած արտօնութիւնը առանալով Երուսաղէմայ Ս. Պատրիարքէն։

Տէր և Տիկին Միհրան Թալրաքճեան, Տէր և Տիկին Դանիկ Համբարձումեան, Տէր և Տիկին Տիգրան Մէրճիանեան (ի Բէօսէնէյ), Օր. Երանակ Ս. Կիւմիւշեան, Օր. Արաքսի Ֆինճանճեան, Այրի Տիկին Սրբուհի Թաշճեան և զաւակունք, Տէր և Տիկին Մարքայել Զատէեան և Կիւմիւշեան ընտանիքը ցաւ ի սրտի կ'ծանուցանեն զգառնաղէտ մահն

ԱՅՐԻ ՏԿՆ. ՓԷՓՈՒՆԷ Խ. ԿԻՒՄԻՒՇԵԱՆԻ

որ հանգաւ ի Տէր յեռ տարեկան հիւանդութեան ի խոր և անմխիթար սուգ հագակելով իր զաւակները, թոռները, քոյրերն և հարսն ազգականներն ու բարեկամները։ Յուղարկաւորութեան հանդէսը տեղի պիտի ունենայ Հինգշաբթի, 6 Փետրուար ի ժամ 4½ (Հ. Թ.) ի Ս. Թագաւոր Եկեղեցւոյ Դաստիարակի և անտի հանգուցեալին մարմինը պիտի փոխադրուի Սկիւտարի գերեզմանատունն իրենց դամբարանին մէջ ամփոփելու համար։

Դաստիարակ, 4/17 Փետր. 903

Մահադդ չընդունողներէն կ'խնդրուի նկատել զայս իբրեւ ոյն։

Ա

PHŒNIX ASSURANCE COMPANY

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՖԻՆԻՔՍ

ՀԻՄՆԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ ԾԱՄԻՆ 1782

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՒԹ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 1,200,000

ՖԻՆԻՔՍ Ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի եւ կայծակի՝ կալուածք, լաքասիք եւ ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք եւ մինիմումներով տարագրելոց, որ ունիցի լիազօր իշխանութիւն կազդարելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասները։

Հ. ՍՈՒԱՆ և Ընկ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Գուլկարիոյ եւ Սեւ Ծովու եզերաց, Գալաթիա, Պանք Օթոմանի վարի քովը Վիթալիս Խան, գետնայարկ Թիւ 1։

ESTABLISHED 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ աւելի քան մի դար առաջ, ասկ հրդեհի ապահովութիւն մէջ որոյ բաժնեհարք Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։ Դրամագլուխն և պահեստի գումարը կը հասնին 4,000,000 անգլ. ոսկիի։

ՖԻՆԻՔՍ Ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան վէպ գլխաւոր ապացոյցն է 22,000,000 անգլ. ոսկւոյ գումարն որ ցարդ վճարած է հրդեհի դեպքերուն համար։

COMPAGNIE ROSSIA ST-PÉTERSBOURG

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20ի Կայս. Իրատէով արտօնեալ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեռլերպուրկ

Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորսքայա 37

Դրամագլուխ ամբողջովին վճարեալ	1,666,667 ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	122,000,000 »
1901ի հասոյթ	54,000,000 »
1881էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է ժամ	249,400,000 »

Ընկերութիւնը չատ նպաստաւոր պայմաններով կ'ապահովագրէ հրդեհի, փոխադրութեանց վտանգներու, ամէն տեսակ արկածներու դէմ և կեանքի վրայ։ Նաեւ երկաթուղիով և չոգենաւով ճամբորդութեանց արկածներու դէմ էն։

Ընկերութեան քննիչ Արեւելից — Ա. ՀԻՒՐՄԻԶ

Գալաթիա, Բարտէն Լոյ (հին Մոփոպոն տեղը) — Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար — ԹԻՒՍՕՐ ՌՈԲԻՆ

ԳԵՐՄԱՆԵԻԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՆՈՐ ԳԻԾ

HAMBOURG—AMERICA եւ DEUTSCHE LEVANTE LINIE

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ՇՈՓԵԼԱԻԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ

ՆԵՒ—ԵՈՐՔԻ ԵՒ ԱՐԵՒԵԼԻՑ ՄԻՋԵՒ ՀԱՍՏԱՏԱԾ ՆՈՐ ԳԻԾԸ

Ամերիկայի գիծ։— Միլոս, Փեար. 19ին Օտեսայէ գալով Նիւ Եորք կ'մեկնի։ Սիսիլիա Ցնվր. 11ին մեկնած է Նիւ Եորքէ։

Մէրիքա » 23ին » » » » և Մարտ 3ին կ'հասնի։

Նիւ—Եորքէ մեկնելով պիտի հանդիպին Մարթա, Պոլիս, Նավորսիսք և Օտեսա։ Վերադարձին Պոլիս, Մարմարայի եզերքները, Զմիւռնիա, Բիրէա, Բաթրաս, Մալթա, Ալճերիա և Նիւ—Եորք։ Նպաստաւոր պայմաններով բեռ և համբարդ կ'ընդունին հասան Միացեալ Նահանգաց համար։

Deutsche Levante Linie Ընկերութիւնը բաց ի սոյն գծէն, Արեւելից կողմը կ'զրկէ իր չոգենաւները կանոնաւոր կերպիւ, ամէն 8—10 օրն անգամ մը Համբուրկէ՝ ամէն 15 օրն անգամ մը Անվերսէ, և ամիսն անգամ մը Նիւ-Եորքէ և Բոթերտամէ, Զմիւռնիոյ, Պոլսոյ և Սեւ Ծովի համար։

Therapia, Stamboul և Pera չոգենաւք ճամբորդաց հասար ընդարձակ արտ, Ա. կարգի սեղան, ելեկտրական լոյս, բժիշկ և նուագախումբ ունին։

Համբուրկ—Անվերսէ կ'ապատուին Սեպտեմբրիս Փեար. 16/17ին Բիլոս 20ին, Բարոս 24ին, Վէլկիւնաէ 27ին։

Սեւ Ծովէ կ'ապատուին Սաքիրա, Լէրոս։

Դիմել մանրամասնութեանց համար, իրենց Գործակատարին ի Պանարա։

Ց. Ս. ՄՍՐԵԱՆ և Ընկ.

Հեռագիր, Missirian Panderma — H. S. Missirian et Cie

Այցելութիւն, 2Ր.
Օրինակ, 2Ր.
Փարթ, 2Ր.
Գնահատում, 2Ր.

Մեր Վաճառատան ատպ ատպ կը հասնին Հնդկատանի, Սէյլանի, Չինի և Ճավայի ընտրելագոյն ապարակներէ

ԹԷՅԵՐ

օրք մեծ քանակութեամբ կ'ապառին։ Այս անգամ հասած և հասնելիք լաւագոյն Թէյեր չատ գեղացուցիչ դներով կ'վաճառուին։ առներու մէջ գործածելու Թէյեր չատ խնայով զատուած են օրք գոհ կ'թողուն այցելուները։

Այցելեցեք ԱՐԵՏԻՍ ԱԼԷՄԵԱՆԻ Վաճառատունը, Թոնիզ փողոց, Թիւ 49, Կ. Պոլիս։

Գաւառներու յանձնարարութիւններ կ'ընդունուին գոհացուցիչ պայմաններով։ 56

ՍԱԼԱՄԱՆՏԸՐ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

ԿԵՍՐՈՆԱՏԵՂԻ ԱՄՍԴԷՐՏԱՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ՕՍՄ. ՇԱՀԱՆ

Դրամագլուխ և պահեստ 7,400,000 Շէնքի, կարասիի, ապրանքի Լէն. ապահովագրութեան համար դիմել

ԿՐՕՆՈՒԻԿ, ՏՐՆԼՕՐ և Ընկ.

8, Գօճաման օղլու խան, Պոլիս

ԱՐՏՕՆԱՏԵՐ ԲՈՒԶԱՆԴԻՈՆ ՕՐԱԳՐՈՑ

ՏՊԱՐԱՆ «ԲՈՒԶԱՆԴԻՈՆ» Կ. Պոլիս Նո 23, 25, Պոդէ Ալի Ճանապարհ

ՈՐՆ Է ԵՒ ՈՐՊԷՍ ԿԱՐԵԼԻ Է ԳՏՆԵԼ

Բան Զավալ Օղլու Էֆէնտի Բոպիէ

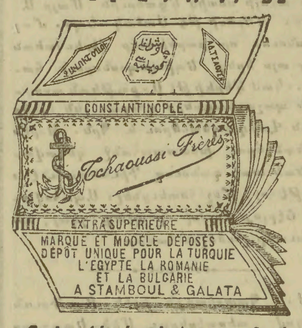

Պոլիս, Ֆէսխանէի մաքսատան փողոցը, 14 Թիւ վաճառատան ապրք, առանց իրաւունք մուծանելու, Զավալ Օղլուի խորխանիէ Տպէյով սիկարի Թուղթը ծախելուն համար, բաղաք արուած է ձեռնհաս դատարանին և միւս կողմէ Հանրօգուտ չինութեանց նախարարութենէն «կրկին խորիսթ» վաճառանիշը գործածելու արտօնութիւն առնուած է, կեղծերէն զգուշանալու համար պէտք է դիմել Պոլիս, Ալճա—Համամ, Ճէբիս խան, Թիւ 24 վաճառատունը, և ուշադրութիւն ընել «կրկին խորիսթ» վաճառանիշին և 24 Թիւին։ 63

ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱՑԻ ՇԱՀԱՆԷ

Խազինէի Խասսայի Շահանէէ միւպայեա ծնունցած 9,000 մէՔրօ կիսիւլի ազգ իւէ մէզքիր ազգան իյալ իթարիւլէճէլ էլպիէնին ի-էրԷՔր խայ յաթիլէնին միւնագասարնա պէլլուՆրլաճաղրնան իթալա Թալիպ օլանլարը Թէէմինաթ ազէլիքի վէ եա միՔԵպէր գէՔալէՔնամէսի մուսթասրիքլէրի հէրկէս խազինէի ճէլիւէի միշարիլէյհաեա կէլմէկէրի իլան օլունար։

1 Շեւալթ 318 — 3-1

ՊԱՅՄԱՆՔ "ԲՈՒԶԱՆԴԻՈՆ,,Ի

ՏԱՐԵԿԱՆ ԲԱԺԱՆԵԳԻՆ	6 Մեկ.
ՎԵՑԱՄՍԵԱՑ »	3 »
ԵՌԱՄՍԵԱՑ »	1 1/2 »
ՁՈՒՐԷ ԳՆՈՂՆԵՐՈՒՆ	20 Փր.
ԱՄՍԱԿԱՆ ԲԱԺԱՆԵԳԻՆ	
Բոսոր լոքալով	12 ղրշ.
ՏԱՐԵԿԱՆ » » »	7 Մեկ.
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ	36 Ֆր.
» ՎԵՑԱՄ.	18 ԵՌԱՄ. 9 Ֆր.
ԱՆԴԼ. ԼԻՐԱ 119 ղրշ. — 20 Ֆ.ՆՈՒ	
94 1/2 ՂՐՇ. — ՖՐԻՄԻՌ 55 ՂՐՇ.	

Նոյն պայմանք Կ. Պոլսոյ եւ Գաւառի համար։ ՄԻՇՈ ԿԱՆԵՄԻՆ

Թղթատարութիւնը՝ մեր վրայ։

ԹԷՐԹՕՆ «ԲՈՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի (59)

ՀՍՏԱՎԵՒ ՅԸ ՄՈՆԳԻԼԻՆ

ԴԻԱՄԻՆ ՁՈՀԵՐԸ

ԵՐՐՈՐԴ ԵՒ ՎԵՐՋԻՆ ԳԻՐՔ

ՄԱՑՐՆ ԵՒ ՈՐԴԻՆ

Լէ

=Աղջիկը կ'ճանչնա՞ք ուրեմն, հարցուց Տոքտորն աչուժով։ Իր ընտանիքէն էք։

—Իր ընտանիքէն չէմ, բայց կ'ճանչնամ։ Իր ընտանիքին և նշանածին կողմէ է որ կ'փնտռեմ խեղճ աղջիկը։ Բօմիսէրը չկրցաւ ըսել թէ ո՛ւր տարուած էր հսկէ։ Եկած եմ խնդրելու որ հաճիք այս մասին տեղեկութիւն տալ ինձ։

=Եթէ ձեր փնտռած անձն իրօք այն աղջիկն է զոր Հոկտ. 25ի առտուն գտանք Գաս կղզիի ծայրը, տակաւին հոս է։

—Հո՞ս պտռաց Բիքօլէ ծայրայեղ ուրախութեամբ։

=Այո՛, Միւսիւ, կնոջս՝ Տիկին Օժէի՝ հետ սեղան նստած է այս միջոցիս։

Սդա—Բի ապշեցաւ մնաց։—Ձեր սեղանը, Թոթովեց։ Բայց ըսել է յիսար չէ այլ էա։

=Ա՜խ՛ղ, Միւսիւ, է տակաւին, թէև զգալի բարւոքում մը կ'երեայ իր վիճակին մէջ։ Տիկին Օժէ չատ նէր տուաւ ասնոր։ Իր անուշ և մեղամաղձոտ յիսարութիւնը չէ անոնցմէ որք կ'տարաւերծեն։ Համոզուած եմ որ իր սիրած անձերուն տեսքը պիտի բաւէ զայն բժշկելու համար։

—Եթէ այնպէս է, քանի մ'օրէն Օր. Լիւսիլ իր բանականութիւնը պիտի գտնէ։ Կառք մը ճարելու է։

=Ո՞ւր պիտի տանիք։

—Իր նշանածին, Բասդէլ Վիվանի Իշխանին որ առ յաւէտ կորսուած կ'կարծէ զայն և վշտէն կ'մեռնի այն մտածումով թէ ալ էս պիտի չտեսնէ։

=Այս աղջիկը ձեր փնտռածն է ճըշտիւ։

—Բնաւ տարակոյս չունիմ։ Եւ յետոյ, դիւրին է ապահով ըլլալ։

=Եկէք, Միւսիւ։

Բիքօլէ Տոքտորին ետեւէն գնաց։ Լիւսիլ տեղան նստած էր Տիկին Օժէի քով, որ իր աղջիկն պէս խնամք կ'տանէր անոր։ Լա Ֆօնթէդ, լուռ և հեզահամբոյր, ադու մը պէս կ'հնազանդէր Տոքտորին կնոջ, բայց առանց գիտակցութեան, մեքենական կերպով։ Ճայտարարէն ներս մտնելով և Լիւսիլը տեսնելով, Բիքօլէ ուրախութեան ճիչ մ'արձակեց։—Ան է, Միւսիւ, ըսաւ խորին յուզմամբ։ Ճիշտ ան է

Տիկին Օժէ ակնարկով կ'հարցաքննէր։ Ամուսինն երկու բառով բացատրեց։ Սդա—Բի արձակած ճիչին վրայ, Լիւսիլ գլուխը վերցուցած էր և իր անարտաւայտ ակնարկը նորեկին վրայ սեւեռած։ Բիքօլէ մօտեցաւ անոր, բռնեց ձեռքերէն մին զոր Լիւսիլ թողուց կրաւորապէս, և հարցուց Տոքտորին։—Հարցաքննեցի՞ք զինքը։

=Այո՛, քանի մը հարցումներ ըրի, էապէս անկարեւոր։ Իր անցեալ կեանքն և այս աղէտին պատճառները չգիտնալով, ըստ դիպուածի հարցումներ ըրի։

—Ո՛ւ և է անուն չմրտնաներ։

=Ոչ։

—Ուր իսկ Հէքդորի՞ անունը։

Լիւսիլի անդամները ցնցուեցան և տրտում ալքերն ոգեւորուեցան յանկարծ։ Սդամիսլայի թեւէն բռնեց, անոր աչքերուն մէջ նայեցաւ և յուզեալ ձայնով մը կրկնեց.—Հէքդոր, Հէքդոր։

—Առաջ եկած արդիւնքն սքանչելի է, պոռաց Տոքտորը։ Նայուածքը վառեցաւ, ոգեւորուեցաւ։ Կարծես թէ կ'յիշէ։ Որո՞ն անունը տուիք, Միւսիւ։

=Այն երիտասարդին, զոր կ'սիրէ և որուն հետ պիտի ամուսնանար։ Իշխան Հէքդոր որ Բասդէլ Վիվանի անունը։

—Իշխան որ Բասդէլ Վիվա՛ն, կրկնեց նորէն Լիւսիլ։ բայց այս անգամ առանցկալով։ Հէքդոր Թակարդի մէջ փնտռեցի...վիրաւորուած, մահամերձ, թեբեւս մեռած...Ան, կ'ուզեմ փրկել զինք, կ'ուզեմ...։

Լիւսիլ ընդմիջեց։ Ոտք ելած էր և թեւերն երկնցուցած։ Մարքին մէջ անհուն ակնատութիւն մը կ'կատարուէր անուշն։ Ասիկա վայրկեան մը միայն տեւեց։ Ֆօվէդ թեւը վար ձգեց, գլուխը կուրծքին վրայ ծռեց, և նստաւ նորէն։—Ա՛լ բան մը չկայ, մրմռաց Տոքտորը։ Կայծը մարեցաւ։ Բոցը չցայտեց։ Միւսիւ, աւելցուց խօսքը Բիքօլէի ուղղելով, ո՞ւր կը բնակի Մ. տը Բասդէլ Վիվան։

=Բարիզ, Ֆրանսա փողոցի իր ապարանքին մէջ։

—Իրաւունք ունիք։ Լիւսիլ ա՛լ վայրկեան մ'իսկ կենալու չէ հոս, քանի որ փրկութիւնը թերեւս այլուր կ'սպասէ իրեն։ Եւ անձամբ պիտի տանիմ զինք Իշխանին քով։

=Այդ տեսակցութենէն ինչ կ'յուսաս, բարեկամս, հարցուց Տիկին Օժէ չատ յուզուած։

—Ապաքինում կ'յուսամ, պատասխանեց Տոքտորը։

=Ա՜հ, Աստուած լսէ ձայներնիդ, պոռաց Բիքօլէ։

=Աղէկ մը հագուեցուր խեղճ աղջիկը, ըսաւ Տքդ. Օժէ։ Մուշտակագործ վերարկուին մէջ փաթթէ։ Կառքը լծել տամ, որպէս զի Բարիզ երթանք։

ԼԸ

—Հարստութիւնս չմնեցի, և այս բարի Տոքտորն ալ մինչեւն տանն չմնաց իր հարստութիւնը, կ'մտածէր Բիքօլէ առանձին մնալով, մինչ Տքդ. Օժէ հրամաններ կուտար և կինը Լիւսիլն հագուեցնելու կ'զբաղէր։ Խեղճ աղջիկը պիտի բժշկուի։ Ասոր ապահով եմ։ Կ'բաւէ որ Հէքդոր նշանածը տեսնելով, չկորսնցնէ ինքզինք։

Տան վայրկենին կառքը պատրաստ էր։ Գոց կառք մ'էր, առանց ամենափոքր վայրկենութեան բայց հանգստաւէտ։ Տիկին Օժէ Լիւսիլը տեղաւորեց կառքին մէջ, գորովագին ողջագուրեց տան անդամ, և արցունքով լվանալ զի բաժանման պահուն սիրտս յուզուեցաւ։ Երկու մարդիկը դէմը նստան և կառքը Բարիզի ճամբան բռնեց։ Ճամբաներուն ողորմելի վիճակին հակառակ, ձիերն արագ կ'քաշէին։ Իրիկուան ժամ 7½ին Շարանդոնի կամուրջն հասան։ 8¼ին, կառքը կեցաւ Ֆրանսուա Ա. փողոցը, Հէքդոր իշխանին ապարանքին առջև։ Բիքօլէ, վար ցատկելով, զանգակը զարկաւ ուժգնութեամբ։ Դռնապանը, այսպիսի աղմուկի մը վրայ ապշելով, վազեց դուռը բացաւ, մինչ երկու երեք ծառաներու հետաքրքիր գլուխներ կ'երեւային անդաստակին ապակիներուն ետեւէն։—Բայց ինչ կայ, հարցուց դռնապանը, Բիքօլէն ճանչնալով։

=Շո՛ւտ խլո՛ւտ, բացէք մեծ դուռը, որպէս զի բակը մտնէ սա կառքն որ մէկը կ'բերէ, պատասխանեց Սդա—Բի իր կարեւորութեան վրայ փքացած։

—Մէ՞կը։ Ո՞վ։

=Օր. Լիւսիլ Կոնթիէն։

Այս անունը լսելով, դռնապանն հնազանդեցաւ, մինչ Բիքօլէ դէպ ի սանդուղը խոյանալով և վերելնելով, անդամակը կ'մտնէր թաթառի մը պէս։—Իմաց տուէք Իշխանին թէ հոս եմ։ Շո՛ւտ, վայրկեան մ'իսկ մի՛ կորսնցնէք, ըսաւ սենեկապանին։ Բարի լուր մը, մեծ լուր մը կ'բերեմ։

=Իշխանն հոս չէ, Միւսիւ Բիքօլէ, պատասխանեց սենեկապանը։

—Դուրս ելաւ, պիտի գայ։

=Ո՛չ, Միւսիւ Բիքօլէ։ Օրլէան ուղեւորեցաւ Օր. Լիւսիլն ազատելու և հոս բերելու համար։ Երեք քառորդ մասամբ խենդ կ'երեար։

Մալբերդիւիի նախկին պաշտօնեան ուսերը թոթուեց։—Ադ ինչ՞ր կ'ըսէք, պատասխանեց։ Հէքդոր, եթէ խենդ չէ, ո՛չ թէ երեք քառորդ մասով, այլ ամբողջովին, չէր կրնար Օրլէան երթալ ազատելու համար Օր. Լիւսիլը զոր ես Բրէդէլի մէջ գտայ, և հոս բերի սա կառքով, ընկերակցութեամբ այն բարի Տոքտորին որ խնամից զայն և պիտի բժշկէ բոլորովին։

(Շար.) Թարգ. Ժ. ՇԻՐԱԿԱՑԻ

Ամուսինն երկու բառով բացատրեց։ Սդա—Բի արձակած ճիչին վրայ, Լիւսիլ գլուխը վերցուցած էր և իր անարտաւայտ ակնարկը նորեկին վրայ սեւեռած։ Բիքօլէ մօտեցաւ անոր, բռնեց ձեռքերէն մին զոր Լիւսիլ թողուց կրաւորապէս, և հարցուց Տոքտորին։—Հարցաքննեցի՞ք զինքը։

=Այո՛, քանի մը հարցումներ ըրի, էապէս անկարեւոր։ Իր անցեալ կեանքն և այս աղէտին պատճառները չգիտնալով, ըստ դիպուածի հարցումներ ըրի։

—Ո՛ւ և է անուն չմրտնաներ։

=Ոչ։

—Ուր իսկ Հէքդորի՞ անունը։

Լիւսիլի անդամները ցնցուեցան և տրտում ալքերն ոգեւորուեցան յանկարծ։ Սդամիսլայի թեւէն բռնեց, անոր աչքերուն մէջ նայեցաւ և յուզեալ ձայնով մը կրկնեց.—Հէքդոր, Հէքդոր։

—Առաջ եկած արդիւնքն սքանչելի է, պոռաց Տոքտորը։ Նայուածքը վառեցաւ, ոգեւորուեցաւ։ Կարծես թէ կ'յիշէ։ Որո՞ն անունը տուիք, Միւսիւ։

=Այն երիտասարդին, զոր կ'սիրէ և որուն հետ պիտի ամուսնանար։ Իշխան Հէքդոր որ Բասդէլ Վիվանի անունը։

—Իշխան որ Բասդէլ Վիվա՛ն, կրկնեց նորէն Լիւսիլ։ բայց այս անգամ առանցկալով։ Հէքդոր Թակարդի մէջ փնտռեցի...վիրաւորուած, մահամերձ, թեբեւս մեռած...Ան, կ'ուզեմ փրկել զինք, կ'ուզեմ...։

Լիւսիլ ընդմիջեց։ Ոտք ելած էր և թեւերն երկնցուցած։ Մարքին մէջ անհուն ակնատութիւն մը կ'կատարուէր անուշն։ Ասիկա վայրկեան մը միայն տեւեց։ Ֆօվէդ թեւը վար ձգեց, գլուխը կուրծքին վրայ ծռեց, և նստաւ նորէն։—Ա՛լ բան մը չկայ, մրմռաց Տոքտորը։ Կայծը մարեցաւ։ Բոցը չցայտեց։ Միւսիւ, աւելցուց խօսքը Բիքօլէի ուղղելով, ո՞ւր կը բնակի Մ. տը Բասդէլ Վիվան։

=Բարիզ, Ֆրանսա փողոցի իր ապարանքին մէջ։

—Իրաւունք ունիք։ Լիւսիլ ա՛լ վայրկեան մ'իսկ կենալու չէ հոս, քանի որ փրկութիւնը թերեւս այլուր կ'սպասէ իրեն։ Եւ անձամբ պիտի տանիմ զինք Իշխանին քով։

=Այդ տեսակցութենէն ինչ կ'յուսաս, բարեկամս, հարցուց Տիկին Օժէ չատ յուզուած.

—Ապաքինում կ'յուսամ, պատասխանեց Տոքտորը։

=Ա՜հ, Աստուած լսէ ձայներնիդ, պոռաց Բիքօլէ։

=Աղէկ մը հագուեցուր խեղճ աղջիկը, ըսաւ Տքդ. Օժէ։ Մուշտակագործ վերարկուին մէջ փաթթէ։ Կառքը լծել տամ, որպէս զի Բարիզ երթանք։

ԼԸ

—Հարստութիւնս չմնեցի, և այս բարի Տոքտորն ալ մինչեւն տանն չմնաց իր հարստութիւնը, կ'մտածէր Բիքօլէ առանձին մնալով, մինչ Տքդ. Օժէ հրամաններ կուտար և կինը Լիւսիլն հագուեցնելու կ'զբաղէր։ Խեղճ աղջիկը պիտի բժշկուի։ Ասոր ապահով եմ։ Կ'բաւէ որ Հէքդոր նշանածը տեսնելով, չկորսնցնէ ինքզինք։

Տան վայրկենին կառքը պատրաստ էր։ Գոց կառք մ'էր, առանց ամենափոքր վայրկենութեան բայց հանգստաւէտ։ Տիկին Օժէ Լիւսիլը տեղաւորեց կառքին մէջ, գորովագին ողջագուրեց տան անդամ, և արցունքով լվանալ զի բաժանման պահուն սիրտս յուզուեցաւ։ Երկու մարդիկը դէմը նստան և կառքը Բարիզի ճամբան բռնեց։ Ճամբաներուն ողորմելի վիճակին հակառակ, ձիերն արագ կ'քաշէին։ Իրիկուան ժամ 7½ին Շարանդոնի կամուրջն հասան։ 8¼ին, կառքը կեցաւ Ֆրանսուա Ա. փողոցը, Հէքդոր իշխանին ապարանքին առջև։ Բիքօլէ, վար ցատկելով, զանգակը զարկաւ ուժգնութեամբ։ Դռնապանը, այսպիսի աղմուկի մը վրայ ապշելով, վազեց դուռը բացաւ, մինչ երկու երեք ծառաներու հետաքրքիր գլուխներ կ'երեւային անդաստակին ապակիներուն ետեւէն։—Բայց ինչ կայ, հարցուց դռնապանը, Բիքօլէն ճանչնալով։

=Շո՛ւտ խլո՛ւտ, բացէք մեծ դուռը, որպէս զի կառքը մտնէ սա կառքն որ մէկը կ'բերէ, պատասխանեց Սդա—Բի իր կարեւորութեան վրայ փքացած։

—Մէ՞կը։ Ո՞վ։

=Օր. Լիւսիլ Կոնթիէն։

Այս անունը լսելով, դռնապանն հնազանդեցաւ, մինչ Բիքօլէ դէպ ի սանդուղը խոյանալով և վերելնելով, անդամակը կ'մտնէր թաթառի մը պէս։—Իմաց տուէք Իշխանին թէ հոս եմ։ Շո՛ւտ, վայրկեան մ'իսկ մի՛ կորսնցնէք, ըսաւ սենեկապանին։ Բարի լուր մը, մեծ լուր մը կ'բերեմ։

=Իշխանն հոս չէ, Միւսիւ Բիքօլէ, պատասխանեց սենեկապանը։

—Դուրս ելաւ, պիտի գայ։

=Ո՛չ, Միւսիւ Բիքօլէ։ Օրլէան ուղեւորեցաւ Օր. Լիւսիլն ազատելու և հոս բերելու համար։ Երեք քառորդ մասամբ խենդ կ'երեար։

Մալբերդիւիի նախկին պաշտօնեան ուսերը թոթուեց։—Ադ ինչ՞ր կ'ըսէք, պատասխանեց։ Հէքդոր, եթէ խենդ չէ, ո՛չ թէ երեք քառորդ մասով, այլ ամբողջովին, չէր կրնար Օրլէան երթալ ազատելու համար Օր. Լիւսիլը զոր ես Բրէդէլի մէջ գտայ, և հոս բերի սա կառքով, ընկերակցութեամբ այն բարի Տոքտորին որ խնամից զայն և պիտի բժշկէ բոլորովին։

(Շար.) Թարգ. Ժ. ՇԻՐԱԿԱՑԻ

ՄԵԾ ՄԱՔԵՐՔ

ԳՈՆԵԱՔԻ ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

ՀԱՍՏԱՏՍԱԼ Ի 1845 ԹՒՈՒՆ

Մ. ՊԱՐՊԱՐԷՍՍՈ ԵՂԲԱՐՔ

ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԵՒ ՄԹԵՐԱՆՈՑ

ԲԻՐԷԱ

600,000 ՊԱՆ

ԳՈՐԾԱՏԵՂԻ ԳՈՆԵԱՔԻ ՄԷԳԵՆԱՆԵՐՈՒ Ի ՎԱԼԻԹՕՆ

GRANDE DISTILLERIE Barbaresso Frères

PIRÉE (GRÈCE)

ՔՕՆԵԱՔ ՊԱՐՊԱՐԷՍՍՕ Մ. ԵՂԲԱՐՑ

Պարպարէսսօ Մ. Եղբարց յունական քօնեաքը զուտ խաղողի արտադրութիւն է որուն ճարտարարուեստական հակայ գործարանն հիմնուած է 1840ին և փոխանցուած է իրենց հօրմէն։ 1875 և 1888ի յունական արուեստահանդէսը, 1889 ի Բարիզի, 1894ի Շիքակոյի ամերիկեան, 1895ի Պոռսի և 1900ի Բարիզի մեծ արուեստահանդէսները միահամուռ հաստատած են որ Պարպարէսսօ Մ. Եղբարց ժառանգաւոր պատրաստած քօնեաքը թէ՛ հին է թէ՛ ընտիր և ի հաստատութիւն՝ վարձատրած են պատուոյ մրցանակներով, նոյնը կ'հաստատեն նաեւ մեծահռչակ բժիշկներու և քիմիագէտներու վկայութիւնքը։ Պարպարէսսօ Մ. Եղբարց քօնեաքին տրուած ուրիշ բազմաթիւ վկայագիրներն աւելորդ է թուել, քանի որ հանրածանօթ է այն և սպառումը՝ առաջին ատիճանի, մրցակիցներուն նախանձը գրգռելու չափ։

Սոյն վաճառատան մէջ կ'ծախուի նաեւ, բեռ կշռելու համար բնաւ չժուրղ մնոռնիս գնոռներ, Ծունատանի ընտիր օճառ և հելլենական բերքեր, տարադրութիւններ ու ձեռարուեստներ։

Մենաշնորհեալ պաշտ.) Արծաթ Խ. Ս. Փրկչի) Հայթայթիչ որքայական տան Ն. Վեհ. Ծունատանի Թագաւորին — 50—29

Ամէն յանձնարարութեան համար դիմել, Կ. Պոլիս. — Առ. Պ. ԱԹԱՆԱՍ Ս. ԲԱԼՕՒՐԻՍԹՕ Ներկայացուցիչ Թուրքիոյ — Կալաթա

ՆԱՄԱԿԻ ԱՕՆՈՑ ԿԱՄ ՀՕՆՈՑ ԲՈՒԼ — և մ'է թէ Մենիր կամ Իլմախոզէրի բուլ— զրկել կ'ինդրուի անմոցմէ որք փոքր գումարներու համար նախասիրար կ'սեպեն տակաւին բուլ զրկել ապահովագրեալ նամակ։ Բոստանէի բուլէն զատ ուրիշ բուլեր վճառով կը ծախուին, և տարբերութիւնն առաքողը կ'տուժէ ի հարկէ։

ԱՂԲԱՏԱՒՈՒԱՄՍ ներկայիս կ'փութայ ծանուցանել թէ տրդուկի ծանօթ վարպետ Ցարութիւն էֆ. Գոթիրճեան տրդուկի և լուացքի գործատուն մը բացած է ի Բերա, Թագսիմ փողոց, Թիւ 19։ Սոյն վարպետն իր խնամքով ալեսատութեամբ, մաքրութեամբ և չափաւոր գիներով իրեն դիմողները գոհացնելու առաջադրութենէ զատ, Աղքատախնամս ամէն ամիս չանարժին մը նուիրելու ինքնայորդոր և գովելի յանձնառութիւնն ալ ունեցած է։ Աղքատախնամս հրաւէր կ'կարդայ բարեհոգ ազգայնոց, զոյն քաջալերել իր ձեռնարկին մէջ, որով միանգամայն սատարած պիտի ըլլան Աղքատախնամս նուիրական գործին։ 15—6

Ի դիմաց Աղքատախնամի

Վ. Առենադպիր — Առենապետ

Տէր Տ. Բաքանէն — Տէր Տ. Ակնունի

ՍԻՆԿԷՐ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ԿԱՑՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ

THE SINGER MANUFACTURING Co

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են որ աշխարհս ամէն կողմը տարածուած են, և բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէրի Ընկերութիւնն ցարդ 400 է աւելի պատուոյ վկայական և չքադրամ ստացած է բոլոր գուցահանդէսներու մէջ։

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կ'վաճառուին՝

Բերա, Նիւսակ Ճամբայ, Ղալաթա Սէրայի դիմաց։

Բերա) Նիւսակ Ճամբայ Պօն—Մարշէի դիմաց Թիւ 343 և 343 կրկին.

Ղալաթա) Սինկէր Խան, Թիւնէլին եանա.) Թրամվայի կայարանին դիմաց.

Սամսոյ) Սուլթան Համամ Թիւ 2.) Սուլթան Պայազիտ Թրամվէյի Սթամբոլին դիմաց Թիւ 13.

Սկիւտար, Ջարշի Պոյու, Թիւ 120.

Կեղծերէն զգուշանալու համար վերի նշանին ուշադրութիւն ընելու է

Ընկերութեան կեդրոնական վարչատեղին կ'գտնուի Բերա, Նիւսակ Ճամբայ, Թիւ 343 և 343 կրկին, Տիւզ Օղլու Սարգիս Պէյի տունը։

ԳՈՒՄ ԳԱԼՈՒԻ ԱՂՔԱՏԱԽՆԱՄԸ

20ական՝ Սարգիս և Եղբարք Քէչկէկեան, Խաչիկ Փիրոսեան, Թադէոս Պէկեան, Ցարութիւն Սիմոնեան, Մկրտիչ Մելիքեան, Գրիգոր Մէհէրեան, Արտաշէս Պէշիրեան, Տիկին Գասարճեան. Նշան Գարեան, Կարապետ Առապաճեան, Լէոն Կիւմիւշեան, Մարուքէ Ֆրէնկեան, Յակոբ Արապեան, Մեսրոպ Պէլլիքճեան, Միհրան Գարագաշեան, Պողոս Աչպէյանեան, Տէր և Տիկին Գէորգ Ալիքանեան, Մարտիրոս Թէլեան, Տիկին Մագուլեան, Աւետիս Կիւլպէնկեան, Սարգիս Թէլիքեան, Ռմն, Պաղտասար Տէյիրմէնճեան, Գրիգոր Գայսերլեան, Սինէքերիմ Պաղտասարեան, Յակոբ Տէօքմէճեան, Ստեփան Ճամճեան, Կարապետ Փափազեան, Եղիազար Ժամկոչեան, Տքդ. Վարդանեան, Պետրոս Քէրստէճեան, Գալէնտէրեան եղբարք, Միհրան Թէրզեան, Հայկազուն Կ. Կիւլպէնկեան, Կարապետ Թօպաքեան, Նիքոս Պարոնեան, Կարապետ Այճեան, Սերովբէ Թագորեան, Կարապետ Սօլախեան, Տքդ. Ամիլեան, Մաքսուտ Ծոնիկ, Յակոբ Խոսրիկեան, Տէն. Եւփիմէ Տէր Անդրէասեան, Գրիգոր Վարժապետեան. Սերովբէ Եավրուլեան, Հաճի Միրիկ Գրիգորեան, Ցովհ. Թէլլալեան, Օնիկ Սարգեան, Կարապետ Խանճեան, Արշակ Բէրէեան, Գէորգ Էչօքմակէօզեան, Տրմիզրաքի գի Նեպան, Գրիգոր Բէյնեսեան, Ադամ Վարդանեան,